
**XIN LƯU Ý:
ĐÂY CHỈ LÀ BẢN CHÉP NHẬP
CHƯA ĐƯỢC SỬ GIÁC NGUYÊN HIỆU ĐỈNH.
QUÝ PHẬT TỬ TẠM THỜI CÓ THỂ DÙNG LÀM
TÀI LIỆU NGHIÊN CỨU CHO RIÊNG MÌNH.
XIN TRÁNH IN ẮN PHỔ BIẾN.**

Kinh Thập Thượng (Dasuttara Sutta) 16

<blockquote>Kalama tri ân bạn ngocthytran00 ghi chép.</blockquote>

[13/11/2022 - 09:47 - ngocthytran00]

KINH THẬP THƯỢNG 16

Hôm nay mình học pháp 9 chi. Hy vọng từ đây tới ngày chủ nhật trong tuần này tôi kết thúc bài kinh thập thượng. Và sau kinh Trường Bộ chúng tôi đang phân vân dẫn đo là không biết Trung Bộ hay Tăng Chi. Chúng tôi lấy ý kiến của tập thể, của đám đông. Các vị có nghe rõ không? Quý vị muốn học kinh nào thì mình sẽ học kinh đó. Trung Bộ thì cũng có cái hay của Trung Bộ, kinh nào cũng hay hết đó. Trung Bộ thì có 152, còn Tăng Chi thì 9 ngàn mấy lặn, 9 ngàn mấy kinh. Nhưng mà dĩ nhiên trong đó mình gom những cái trùng, vd 10 bài trùng thì giảng 1 bài thôi. Thời gian tổng cộng cỡ như Tương Ưng vậy đó, Tương Ưng thì 7 ngàn 7 trăm mấy, còn Tăng Chi thì 9 ngàn mấy. Bây giờ mình học qua 9 pháp có nhiều tác dụng.

9 PHÁP CÓ NHIỀU TÁC DỤNG

Ở đây trong kinh tiếng Pali thì gọi là Yoniso manasikara dhamma 2.10 có nghĩa là các pháp lấy từ khéo tác ý làm gốc. Có nghĩa rằng toàn bộ Phật pháp là 1 hành trình nhận thức. Nhận thức ở đây là manasika trong trường hợp này, còn yoniso là hợp lý. Toàn bộ Phật pháp là hành trình nhận thức hợp lý. Và tôi đã nói không biết bao nhiêu lần đó là không hề diệt trừ phiền não hay là đoạn trừ phiền não mặc dù ở trên từ ngữ mình nghe chữ này rất là thường, giống như mình quen miệng mình nói tái sinh tái sinh nhưng thật ra không hề có chữ tái. Bởi vì mỗi 1 sát na sanh lên là nó biến mất, nó không để lại dấu vết gì hết, nó không chịu quay trở lại làm sao gọi là tái được nhưng mà mình quen miệng nói như vậy. Và ở đây mình cũng quen miệng mình nói tu hành mục đích là để đoạn trừ phiền não, cắt đứt phiền não. Thật ra làm gì có chuyện cắt đứt, không có cái gì cắt cái gì hết đó.

Vd như mình làm bếp, mình cắt rau hoặc mình xắt trái cây thì phải có con dao, phải có trái cây để mình xắt. Nhưng mà đối với phiền não thì không, không bao giờ có chuyện có cái gì đó mà nó xắt, nó cắt, không có, mà nó chỉ có sự thể chỗ thôi, nó chỉ có sự thể chỗ thôi.

Tôi nhắc lại không hề có chuyện đoạn trừ mà chỉ có chuyện thể chỗ, có nghĩa là hành trình sanh tử là hành trình nhận thức sai lầm. Giác ngộ chứng Thánh nó là 1 hành trình tiếp theo tức là hành trình nhận thức đúng đắn, hợp lý. Xưa giờ mình cứ vững tin vào 1 cái gì đó bền bỉ trường cửu, mình có niềm tin vào 1 cái nỗi đời hạnh phúc, mình có niềm tin vào 1 cái tôi do mình không có nói ra nhưng mà trong tự thâm tâm đầy lòng, tâm khảm mình cứ âm thầm lén lút nghĩ rằng có 1 cái tôi. Bằng chứng là ai nói 1 cái gì đó hoặc làm 1 cử chỉ, 1 biểu hiện nào đó mà mình cho là xúc phạm mình đó là coi như là mình bị tổn thương. Lúc đó mình mới thấy cái tôi là cái gì. Nó chỉ là 1 thứ ảo giác, nó có được từ 1 cái hành trình nhận thức sai lạc. Cho nên toàn bộ cuộc tu nó chỉ 1 là hành trình nhận thức thôi, thì cái hành trình nhận thức đó, ở chỗ này tiếng Pali gọi là manasikara nhận thức, còn yoniso là hợp lý 5:31.

Như vậy tu hành là 1 hành trình nhận thức hợp lý. Chỉ vậy thôi.

Nhận thức hợp lý là sao? Nhận thức hợp lý có nghĩa là thấy đúng bản chất của vấn đề. Mọi thứ do duyên mà có không phải ngẫu nhiên, cũng không phải do đấng chí tôn nào tạo ra. Thứ 2, có rồi phải mất chứ không có cái gì nó đời đời nó còn. Thứ 3, thiện ác là quy luật tự nhiên của trời của thiên nhiên.

Tôi đã nói rất nhiều lần, chữ thiện trong đạo Phật nó có nghĩa là khéo chứ nó không phải là lành, nó không hề mang 1 ý nghĩa đạo đức gì ở đây hết mà nó mang ý nghĩa rất là kỹ thuật. Khi mà có tâm trạng từ bi hỷ xả, trí tuệ, tín tấn niệm định đó, thì những cái này có mặt nó sẽ tạo ra những quả lành, quả vui, là cái gì? Chính cái hỷ, cái lạc nó được tạo ra từ những tâm sở thiện, còn khổ ưu nó được tạo ra từ tâm sở bất thiện. Đó là chuyện tự nhiên, chuyện tự nhiên nhận thức như vậy đó là như lý tác ý, từ cũ. Từ mới tôi dùng trong lớp này đó là nhận thức đúng đắn.

- Tôi nhắc lại, nhận thức đúng đắn đó là thấy rõ mọi thứ do duyên mà có, có rồi phải mất.

- Cái nhận thức đúng đắn thứ 2 chúng ta thấy rằng là hề có tâm sở thiện xuất hiện ở đâu thì nó sẽ để lại quả hỷ lạc. Thế giới này nó chỉ đơn giản như vậy thôi. Còn các vị muốn gọi nó là thập thiện, là ba la mật cái đó là tùy thích, nhưng mà nói rớt ráo chỉ là tâm sở thiện thôi. Tùy cái thiện nó mức độ nào mà nó để lại hỷ lạc ra sao, còn cái bất thiện tham, sân, si, ái, mạn, kiến, nghi hề nó có mặt thì nó sẽ để lại hậu quả là khổ và ưu. Khổ là khổ thân, ưu là khổ tâm đó. Đó là quy luật tự nhiên.

- Rồi cái nhận thức thứ 3 là khi nào ta nhận thức được 2 điều trước, 2 điều mới vừa nói thì cái nhận thức thứ 3 là khi nào ta có được 2 nhận thức trước thì ta không còn tiếp tục thích và ghét cái này cái kia nữa, không còn tiếp tục tham ưu nữa. Thì hành trình lia bỏ thương ghét, hành trình đó được gọi là đạo đế. Hành trình đó từ đâu ra? Nó đi ra từ cái nhận thức đúng đắn. Từ chỗ mình có nhận thức đúng đắn là mình từng bước, từng bước mình từng bước lia bỏ khổ ưu.

Cho nên đây là lý do tại sao chỗ này ngài Xá Lợi Phất dạy là do chánh tư duy mà hân hoan sanh là như vậy đó.

Có nghĩa là hồi xưa đến giờ mình chỉ biết vui có 1 kiểu thôi, có nghĩa là mình vui là vì mình có được cái mình thích. Mình vui là vì mình có sở hữu, mình cho là mình sở hữu được 1 cái gì đó mà mình thích. Hai cái chữ này rất quan trọng. Mình cho rằng mình sở hữu, mình sở hữu cái mà mình thích nhưng mà đến bây giờ, với cái nhận thức đúng đắn thì cái mình nó đã không có rồi thì làm gì có cái mình thích.

Tôi nhớ có vị Phật tử đến hỏi 1 vị thiền sư:

- Con muốn được hạnh phúc con phải làm sao?

- Thì vị Thiền sư mới nói rằng là chuyện đầu tiên là con phải bỏ chữ con trước đi, con muốn thì bỏ chữ con, tức là bỏ chữ tôi đó, bỏ cái tôi trước. Tiếp theo con bỏ chữ muốn, cái còn lại chính là hạnh phúc.

Cái hành trình tìm đến hạnh phúc trong đạo Phật đơn giản như vậy. Chưa gì hết mình để chữ tôi to đùng ở đó, cái hành trình đi tìm tầm cầu hạnh phúc chưa gì hết mình để cái tôi to đùng là mình đã thấy thua nửa đường rồi. Cái đường thứ 2 là muốn, cái tôi nó muốn chuyện không có rồi bây giờ lại lòi ra 1 cái muốn nữa. Cái muốn của 1 cái tôi hư ảo nha.

Bây giờ cái nhận thức đúng đắn là không còn tôi và cũng không có lý do để mình muốn nữa. Vì sao? Vì mọi thứ do duyên mà có, có rồi phải mất thì còn muốn cái gì nữa?

Cho nên với nhận thức đúng đắn hành giả được an lạc, được hân hoan pamocana 10:12. Hân hoan ở đây tôi nói rồi, không phải là vì mình được cái gì mà bây giờ mình hân hoan là không còn cái gì để mình thích, mình ghét nữa. Vấn đề lớn của đạo Phật ở chỗ đó. Người ta vui là vì người ta nghĩ người ta có được cái gì, còn mình vui là vì mình không còn thích không còn ghét cái gì nữa. Mà cái khả năng không thích không ghét đó được gọi là nhận thức đúng đắn.

Với nhận thức đúng đắn cái vui của mình không phải là cái vui của mình trước đây nữa mà cái vui của 1 người không còn chuyện để thích và không còn món để ghét. Do có chánh tư duy nên nó mới có hân hoan sanh rồi có được cái vui.

Do có cái vui của tâm thì cái thân nó mới yên, ở đây hành giả nào có đọc kỹ bài kinh Nhập Xuất Tức Niệm, hành giả mới thấy trong đó có nói rất rõ. Là vị Tỷ Kheo nói riêng và hành giả nói chung biết rõ mình đang thở ra, biết rõ mình đang thở vào, biết rõ mình đang thở ra dài, biết mình đang

thở vào ngấn, biết rõ mình đang thở ra ngấn, biết rõ mình đang thở vào ngấn. Đó là giai đoạn 1. Giai đoạn 2 là hành giả biết rõ là mình đang thở ra thở vào với tâm trạng gì, với cảm giác gì. Giai đoạn 3 là khi hành giả sống với niệm, với định thì 5 triền cái vắng mặt. Với sự vắng mặt của 5 triền cái thì là sự vắng mặt của tâm trạng thích và ghét, thì tự nhiên hành giả được an lạc của hỷ duyệt chỉ quán nha. Hỷ duyệt hoặc hỷ lạc chỉ và quán. Các vị nhớ cái này quan trọng nè.

12:03

Khi có niệm định mạnh thì 5 triền vắng mặt. Trong 5 triền có gì? Nó có cái thích và ghét. 5 triền nó có cái thích và ghét. Mình học ở đây mình nhớ rõ chỗ này. Tầm tứ tức là 5 chỉ thiên nó có mặt thế chỗ cho 5 triền cái, thế chỗ bằng cách nào? Tầm nó có mặt, tầm là trạng thái hướng tâm đến cảnh, tứ là trạng thái quan sát cảnh, hỷ là trạng thái no vui, vui vẻ của tâm, lạc là trạng thái già dặn vi tế của hỷ. Còn định là khả năng tập trung.

Tầm giúp cho mình không còn hôn thụy nữa, không còn buồn ngủ nữa. Còn tứ giúp cho mình ngừa được hoại nghi, không còn hoang mang nghi hoặc. Hỷ là nó ngừa cái sân triền cái, tức là cái bất mãn đó, hồi này tôi có nói trong 5 triền cái nó có cái thích thú và bất mãn đó. Tôi quan trọng 2 cái này ghê lắm bởi vì trong kinh Tứ Niệm Xứ Đức Phật Ngài cũng giữ lại 2 cái này, chỉ giữ lại tham và ưu thôi, là thích và ghét thôi.

Toàn bộ đời sống mình chỉ có thích và ghét thôi quý vị. Chỉ có bao nhiêu đó thôi, tại sao nó lại quan trọng như vậy? Là bởi vì do không hiểu 4 đế, do không hiểu Duyên Khởi, do không hiểu tam tướng nên mình không chịu hiểu rằng mọi thứ do duyên mà có, có rồi phải mất. Từ chỗ không hiểu mấy cái này nè nó mới dẫn đến chuyện thích cái này thích cái kia. Mà có thích thì có bất mãn, đó là cái luật. Hai cái đó là 2 mặt của 1 đồng tiền.

Tôi nhắc lại nhắc hoài, nhắc chừng nào mà quý vị ớn thì thôi. Do vô minh mới có chuyện là không thấy sự thật. Do không thấy sự thật nó mới có thích và ghét, có thích thì mới có ghét. Cho nên ở đây hành giả khi mà có được niệm và định đủ mạnh thì nó sẽ thế chỗ cho 5 triền cái. Niệm là bên thiên quán, định là bên thiên chỉ. Dù tu chỉ hay tu quán đến 1 mức nào đó thì tự nhiên 5 triền cái nó vắng mặt. Khi 5 triền cái vắng mặt thì mình không còn thích không còn ghét nữa. Thì cảm giác của người không còn thích ghét nữa, cái cảm giác đó mới là cái hạnh phúc, mới là niềm an lạc nên có của người tu. Còn niềm hạnh phúc có được từ chuyện thích ghét thì niềm hạnh phúc đó rất là mong manh, và rất là thiếu trí.

Tại sao nó mong manh? Bởi vì niềm vui có từ cái thích là sao? Là có được cái mình thích. Niềm vui có được từ cái ghét là né được cái mình ghét. Mà các vị tưởng tượng đi, cái chuyện mà có được cái mình thích, né được cái mình ghét, 2 cái chuyện này trong đời quý vị trong 1 tháng, 1 ngày, 1 giờ nó được bao nhiêu phần trăm? mình tự ngồi nghĩ lại đi. Tôi nhắc hoài. Cái chuyện có được cái mình thích và mình né được cái mình ghét, tránh được cái mình ghét, mình có thể thực hiện được 2 cái này trong đời mình, trong 1 năm, trong 1 tháng, trong 1 tuần, trong 1 ngày để mình làm được 2 cái chuyện này được bao nhiêu phần trăm, tính số lần đó, tính theo tỉ lệ bao nhiêu lần?

Cho nên tôi nhắc đi nhắc lại hề có niệm mạnh, định mạnh thì tự nhiên nó không, nói gọn lại là tự nhiên nó không còn thích và ghét nữa. Và chính vì cảm giác của người không còn thích và ghét nó vui lắm, cái vui đó mới là cái vui của người tu tập.

Cho nên ở đây, do chánh tư duy nên không còn thích ghét, không còn thích và ghét nó mới có cái hân hoan. Do tâm hân hoan thì thân mới yên. Do thân yên, hồi này tôi nói rồi, lạc ở trong chi thiên nó là giai đoạn tinh tế của hỷ. Lạc nó là giai đoạn tinh tế của hỷ. Lúc đầu nó tràn ngập, nó hơi mạnh, nó 1 chút gì đó hơi mạnh, dùng cái chữ nó hơi kỳ, nó hơi có 1 chút mạnh động, nó hơi có chút nông nổi, nó hơi có chút bông bột. Nhưng ở 1 giai đoạn tiếp theo nó thuần thực, nó tinh thuần, nó tinh tế hơn thì lúc bấy giờ cái hỷ nó biến thành cái lạc. Từ cái lạc nó mới làm cái nền cho định.

Khi nào mà các vị để ý, cái này có chánh niệm mới thấy, khi nào mình sợ, mình giận, hoặc là vui quá trốn, tức giận quá trốn thì nhịp đập của tim, nhịp đập mạch máu, huyết áp của mình đó nó tăng lên, đầu óc mình nó căng thẳng lên. Mà khi nào quý vị sống chánh niệm đó, dần xẹp mọi cảm xúc xung động đó, xung động cảm xúc, quá vui, quá giận, quá buồn, quá sợ thì mây cái quá quá này nó lắng rồi thì tâm quý vị mới yên được. Mặc dù mình phải nói rõ do tâm nó mới dẫn đến cái thân, tâm xung động nó mới dẫn đến tâm bất ổn.

Nhưng mà trên cái thân bất ổn đó nó lại dẫn đến cái tâm bất ổn, cho nên ở đây do có nhận thức đúng đắn nó mới dẫn đến niềm vui. Ban đầu niềm vui còn thô, từ niềm vui đó nó mới dẫn đến cái thân mình được ổn định, tình trạng sinh lý ổn định. Với tình trạng tâm sinh lý ổn định thì niềm vui bây giờ nó trở nên tinh tế hơn. Và với cái tinh tế này, với nền tảng tinh tế của cả thân và tâm thì tâm nó mới định. Và với nền tảng của những khả năng định tâm ấy thì chúng ta mới có cái nhìn như thật, như chân, tha tu tâm.

17:56

Có nghĩa là trước đây mình nhìn thế giới này mình nhìn toàn qua lăng kính ảo, vì mình thiếu định, vì mình thiếu niệm. Nhưng khi ta có niệm, có định rồi mình lắng lại nó mới giống trong kinh vd. Giống như 1 cái mặt hồ mà nhiều rong rêu, nhiều bùn sinh hoặc là gợn sóng, hoặc là 1 mặt nước sôi, nước sôi mình cũng không nhìn rõ được, nước bùn sinh rong rêu hoặc là gợn sóng mình cũng không có nhìn rõ được. Nhưng 1 mặt nước mà nó yên ắng mà lại trong suốt không gợn đục thì mình có thể nhìn thấu suốt bên dưới như thế này.

Thì 1 nội tâm mà nó ổn định thì khả năng nhìn thấy vấn đề nó tốt hơn. Cho nên ở đây khi mà có định rồi tự nhiên có được cái nhìn như thật. Mà có cái nhìn như thật thì mình có yếm ly, yếm ly là chán. Tại vì thế giới này nó lạ như vậy nè. Ngày mình chưa biết đạo, có nhiều cái món, có nhiều cái mùi mới nếm lần đầu thì mình không có thích, nhưng mình lắng tâm lại thì thấy nó ngon, thì thấy nó thơm, thấy nó hay hay. Đó là đời. Nhưng trong đạo thì khác. Đặc biệt trong đạo không hề có chuyện đó. Trong đạo không hề có chuyện gì(mất tiếng), có trường hợp mình lắng tâm mình thấy nó hay, chuyện đó không có, tôi vd kể cả thiện pháp.

Ngày chưa biết đạo thì cái gì mình thích thì mình thấy nó hay, nó ngon, nó đẹp. Còn mình biết đạo rồi thì mình thấy cái gì thiện thì mình thấy nó hay, mình đi thêm chút nữa đó với 1 khả năng lắng đọng sâu hơn thì hành giả thấy rằng thiện ác giống nhau. Giống nhau ở đây không phải Tà Kiến nha, không phải là tính chất giống nhau mà nó giống nhau ở chỗ cả 2 đều là nhân sanh tử hết đó.

Ngày xưa mình không phân biệt thiện ác, đó là giai đoạn thấp kém, giai đoạn 2 là mình thấy thiện nó hay hơn ác. Vì sao? Vì mình biết thiện là nhân đem lại niềm vui, ác là nhân đem lại nỗi đau, mình thấy 2 cái này nó khác nhau ngàn trùng. Nhưng mà thêm 1 bước nữa thì mình lại thấy rằng thiện là nhân sanh tử vui vẻ, còn ác là nhân sanh tử buồn khổ. Mà sanh tử vui vẻ được bao lâu rồi nó cũng quay trở về với sanh tử buồn khổ. Còn sanh tử buồn khổ thì khởi bàn tới bởi vì nghe tới ảnh là mình thấy nổi da gà rồi.

Bây giờ mình nói sanh tử vui vẻ đi. Tức là nhờ có cái thiện thấp mình về các cõi lành dục giới làm người, làm dục thiên, còn thiện cao cấp là mình về các cõi Phạm Thiên. Rồi vì sao ta? Nó lại là cái vòng quanh mới. Chỉ vậy thôi.

Cho nên với cái định thì mình mới có niềm vui thật. Mà cái vui thật ở đây là gì? Vui thật ở đây tôi nói rồi không phải như ngoài đời. Ngoài đời nhiều khi mình nhìn kỹ mình lăn tăn mình sẽ thấy nó hay hay, còn trong đạo không có. Trong đạo kỹ mà kỹ rất ráo thì không có cái gì hay hết, tất cả bỏ lại hết, bỏ lại hết.

Tôi đã nói thật là chậm, thật là kỹ cái này mà bà con thờ ơ cái này thì tôi chịu chết thôi. Trong đạo mình nếu nhìn rất ráo chỉ có Niết Bàn. Cho nên Đức Phật Ngài dạy đó là: “Ta dạy rằng sanh hữu – tức là sự tái sanh đó, giống như là 1 miếng phân người, dù nó là 1 đồng lớn hay nó là 1 miếng nhỏ nhỏ tí xíu trên cái đầu que gỗ nhỏ xíu xiu như que diêm chẳng hạn, thì ta nói rằng dù nó là 1 đồng lớn hay nó là 1 tí phân còn dính trên cái que gỗ thì nó đều đáng gớm như nhau hết. Thì ta nói bất cứ hình thức tái sinh nào dù thô, dù tế, dù lớn, dù bé, dù sướng, dù khổ, hễ còn tái sanh là tình trạng đáng chán, đáng gớm.

Vì sao? Vì tôi đã nói rất là nhiều lần, hễ mình còn mang thân phàm phu thì mình đều còn giữ nguyên khả năng ăn thịt sống, ăn phân người, khả năng sống dưới hầm cầu, khả năng sống dưới ống cống nha. Thì những khả năng đó còn nguyên nếu chúng ta còn phàm. Tôi nhắc lại 1 lần nữa, nếu chúng ta còn phàm, còn luân hồi 3 cõi thì khả năng ăn thịt sống, uống máu tươi, khả năng trong đồng phân người, khả năng trong ống cống, trong hầm cầu, những khả năng đó không có mất. Chẳng qua ngay kiếp này mình mang thân người mình thấy gớm nha. Rồi mình được sống ở xứ tiên tiến thì mình nhìn lại đời sống ở mấy xứ nghèo mình thấy nó hơi kỳ kỳ. Chứ còn thử thời bây giờ

mình chết mình quay trở lại xứ Châu Phi, xứ mà nghèo khổ như Châu Á chẳng hạn đó thì mình sẽ thấy là mọi thứ bình thường.

Cho nên cái thấy như thật ở đây là sao? Có nghĩa là thấy rõ rằng thiện ác là nhân dẫn đến buồn vui. Mà buồn vui không phải là cái đáng để mình bận tâm, bởi vì nó chỉ là cái mà kẻ thiếu trí thích và ghét thôi. Điều thứ 2 nữa là mọi thứ trên đời dù đắng đến mấy, ngọt đến mấy đều vô ngã vô thường. Chính vì khả năng định tâm nó cho mình thấy như thật. Mà chính vì thấy như thật mình mới đâm ra mình chán, cái yếm ly đây chữ nibbinda có nghĩa là chán. Do chán nó mới không còn thích nữa, gọi là ly dục. Thấy sự thật thì tự nhiên nó chán.

Tôi đã nói cái thấy trong đạo khác ngoài đời. Ngoài đời có rất nhiều trường hợp mình nhìn kỹ mình sẽ mê. Còn trong đạo đã nói nhìn kỹ thì sẽ thấy ghê vì không còn thấy mê nữa. Cho nên nhìn kỹ mình sẽ thấy chán, mà chán là sẽ không còn thích nữa, mà không thích tức là giải thoát.

Trong kinh có kể lại mấy câu chuyện ngộ ngộ mà càng già thì mới thấm. Đức Phật dạy trên Hy Mã Lạp Sơn, núi Tuyết Sơn Himalaya có 1 bộ tộc chuyên bẫy thú rừng nhất là khi. Bằng cách là họ lấy 1 loại nhựa cây rất là dẻo, rất là dai, họ để vô trong cái bẫy, rồi họ để thức ăn kế bên. Thì mấy con khi nó thấy trái cây là nó xuống thôi, nó thấy đồ ăn là nó xuống, nó mò xuống cái bẫy. Khi cái tay nó đã dính vào trong cái bẫy, trong cái đồng nhựa cây đó rồi thì nó rút ra không được, nó dính như nhựa đường mà nó còn ghê hơn nhựa đường nữa, nó rút ra không được. Thì phản ứng thông thường của mấy con khi là nó gỡ, cái tay này dính thì nó thò tay kia vô thì nó lại dính luôn tay kia. Thì gia tài nó có 4 cái thôi, tức là 2 tay 2 chân nó dính vô hết.

24:50

Phàm phu mình cũng vậy, khi mình gặp sự cố trong đời là mình tìm cách mình giải quyết. Mà đã nói là phàm phu thì cách giải quyết của chúng ta là gì? Là 1 cái kiểu giải quyết quần quanh. Tức là lấy cái khổ này giải quyết cái khổ kia, lấy cái phiền não này giải quyết dần xếp cho cái phiền não nọ. Các vị thất tình, các vị mất tiền, các vị gặp chuyện buồn trong nhà, sanh ly tử biệt, thế là tìm đến thú tiêu khiển để nguôi ngoai, toàn thứ tầm bậy không à. Khi tôi đói tôi giải quyết cái đói, cái khát, cái bệnh, cái lạnh, cái nóng bằng cách là tôi lao vào đời tôi đi làm tôi kiếm tiền để làm chi? Để có cơm ăn áo mặc, có nhà cửa, có xe đi. Thì chúng ta giải quyết vấn đề toàn kiểu đó không à.

Còn ở đây người có học đạo đó, được giải thoát là sao? Được giải thoát có nghĩa là họ không giải quyết vấn đề bằng cách lấy phiền não này thế cho phiền não kia, lấy nỗi khổ này thế niềm đau kia. Họ đã chán rồi, họ ly dục mà, họ buông, họ gỡ, giải thoát là gỡ ra, tháo ra. Cho nên đây rất là quan trọng. Suy tư đúng mới có hành trì đúng, nói nôm na vậy đi, suy tư đúng mới có hành trì đúng, nó mới có cảm xúc an ổn đủ để cho trí có mặt. Đó là nói kiểu nôm na. Suy tư đúng nó mới dẫn tới sự thoải mái. Mà trên nền tảng thoải mái mình mới có sự suy tư chín chắn. Từ sự suy tư chín chắn nó mới đến hành trì và nó mới dẫn đến cứu cánh như ý.

Tôi nói đi nói lại hoài, cái an lạc của trong đạo nó không giống cái an lạc ngoài đời. Rồi cái nhận thức trong đạo nó không giống nhận thức ngoài đời. Ngay cả cái đúng trong đạo nó cũng khác cái đúng ngoài đời. VD như ở đây gọi là thấy được như trăng là thấy được như thật đó. Thì ở ngoài đời có nhiều và rất nhiều trường hợp người ta cũng nói như vậy là đúng. Nhưng cái đúng ngoài đời nó không giống cái đúng trong đạo. Cái đúng ngoài đời vd như 1 bài toán đúng, 1 lý luận đúng, 1 kiểu suy diễn đúng nhưng mà tất cả những cái đúng đó là cứ dẫn đến sự quần quanh thôi. Chỉ riêng có cái đúng trong Phật pháp, cái đúng nào mà nó cho mình thấy được 4 đế, 12 Duyên Khởi, tam tướng, cái đúng đó mới là cái đúng sau cùng trong cuộc tử sinh. Còn tất cả cái đúng ngoài đời là mình đúng bao nhiêu triệu tỉ lần ở trong cõi luân hồi? Mình đã đúng cái kiểu phàm phu, mình đã đúng không biết bao nhiêu lần nhưng mà cái đúng đó là nó nằm trên nền tảng của cái sai.

Tự nhiên tôi nói tới đây tôi nhớ tới 1 chuyện thấy ghê đó là ở trong nước mình hoặc bên Trung Quốc đó, họ cũng có làm nhiều cái đúng lắm. Vd họ có thể tạo nên những món ăn rất là ngon. Bởi vì trên lý luận của họ, cái này cộng cái này nó sẽ thơm, cái này cộng cái này nó sẽ ngon. Nhưng mà các vị tưởng tượng cái đó đúng chứ không có sai, bởi vì nếu nó sai nó không có thơm ngon, nó rất là đúng. Họ lý luận làm sao đó mà họ làm ra những món ăn rất là ngon nhưng mà rất là độc, độc đến mức mà bây giờ tôi đọc internet là coi như là trên thế giới họ tẩy chay đồ Trung Quốc. Đặc biệt bản thân tôi, phải nói đồ ăn tôi thấy nó để sản xuất tại Tàu hay tại VN là tôi nói thật, tôi thương dân

mình lắm, tôi cũng muốn tiêu thụ để ủng hộ, nhưng mà tôi ngẫm ngẫm lại nếu mà mình tiêu thụ cái này không biết mình còn có thời gian để tiêu thụ thêm nữa hay không. Bởi vì mình thương họ bây giờ mà mình bằng cách mình tiêu thụ hàng hóa của người mình thì có lẽ mình đi sớm thì mai một mình không còn cách nào giúp dân mình. Thôi thì mình ráng sống để mai một mình còn giúp được kiểu khác. Ít ra mình còn sống để mình ngồi mình giảng kinh giúp được người này người kia chứ còn mình thương dân mình mà mình tiêu thụ 3 cái hàng hóa độc hại đó thì tôi thấy vấn đề này thấy ghê quá.

Họ cũng lý luận đúng đó chứ, họ lý luận như thế nào đó họ mới làm ra được những món rất là ngon, rất là thơm mà bán rất là rẻ nha. Phải nói đồ ăn VN, đồ ăn Tàu cái gì chứ cái này tôi hứa là ngon rẻ, bao bì phải nói là tuyệt vời nhưng mà ngon không có lành nha.

9 pháp này hiểu được là 9 pháp có nhiều tác dụng.

9 PHÁP CẦN PHẢI TU TẬP: 9 thanh tịnh cần chi

Đây là 1 tên gọi, bữa nay tôi giảng chỗ này có lẽ cũng gây sốc đây. Giảng cái này cũng giống hành động khiên nguyên 1 thúng đá để cho thiên hạ họ ném tự do đó. Giảng chỗ này là coi như khiêng thúng đá cho người ta ném tự do. Nhưng mà bây giờ coi như vị pháp vong thân thì đành phải chịu.

Ở đây nói về mười mấy thiên tuệ mà bà con VN mình mê mệt đó. Đây là cái mà bà con VN mê mệt, kêu là hành trình tuệ quán. Chính cái thanh tịnh cần chi này là hành trình tuệ quán.

Tại sao tôi nói tôi bị ném đá? Là bởi vì bao nhiêu thế hệ người đọc kinh cứ đọc tới chỗ này là cứ lầm, cứ cho là các thiên tuệ là có tuệ 3, tuệ 4, tuệ 5. Từ tuệ 4 lên tuệ 5, từ tuệ 5 lên tuệ 6 giống như là học xong lớp 3 lên lớp 4. Nhưng mà tôi nói hoài, bà con thích thì liệng đá, tôi chịu khó tôi xúc đầu cù là chứ còn tôi không thể nào tôi im cái này được.

Các thiên tuệ chi là những khía cạnh trong tâm thức tuệ quán, sáng có chiều không đều là tâm thiện dục giới, y hết thứ tâm ta sử dụng lúc chùi cầu rửa chén. Chi vậy thôi, nó là cái tâm đó thôi.

Các thiên tuệ chi là những khía cạnh trong tâm thức tuệ quán, sáng có chiều không. Tại sao nói sáng có chiều không? Là bởi vì sáng nay là tôi cũng thấy sợ danh sắc, tôi cũng thấy chán danh sắc, tôi thấy hờ hững trong danh sắc nhưng mà chiều nay tôi lại đi thương 1 cô đạo Chúa, sáng mai chủ nhật là tôi đi lễ nhà thờ. Cái chuyện đó hoàn toàn có thể xảy ra, vì sao? Là vì toàn bộ mấy cái mà bà con kêu là thiên tuệ này nè là những khía cạnh, là người đủ duyên đó thì trong 1 khoảnh khắc tu tập họ có đủ hết mấy cái này và chứng Thánh luôn. Còn mà phân tích chi li cái này bà con hiểu lầm bà con tưởng từng chặn đường đó là chết.

Chẳng hạn trong đây tôi thấy trong các giai đoạn thiên tuệ này nè, trong các giai đoạn mà trong đây nói nè, thì trong đây có nhắc đến thiên nữa. Đây là hành trình tuệ quán của người chỉ quán song tu. Thì tôi hỏi bà con 1 câu thôi, bà con đừng trả lời, bà con không cần trả lời ở đây. Bà con có biết chuyện Bồ Tát kiếp xưa đắc thiên, rồi gặp bà hoàng hậu tắm rồi Bồ Tát đắc thiên mà bị rớt, bị hoại thiên hay không? Không biết bà con còn nhớ cái tích đó hay không? Có thần thông bay trên trời, rồi mới nhìn thấy bà hoàng hậu bà đang tắm Ngài rung động lòng trần mới đứt thiên. Hồi đi là bay hồi về là cuốc bộ. Điều đó cho thấy hễ là phàm thì coi như là, phàm tâm đó thì không có tin được. Cho nên hồi này tôi mới đề câu hơi nặng là sáng có chiều không là như vậy. Nhưng mà nói như vậy không có nghĩa là mình chê nha, không có được, không được chê bởi vì đây là cái nền và có lẽ ở đây trong room này không ai không biết câu này. “Tất cả hành trình vạn lý đều bắt đầu từ những bước chân đầu tiên.”

Bây giờ nay mai quý vị có 1 cái vé đi du lịch vòng quanh thế giới thì các vị luôn luôn phải bắt đầu hành trình đó bằng những bước chân đầu tiên từ đâu ta? Từ trong phòng ngủ đi vô phòng tắm, từ phòng tắm bước ra phòng khách, từ phòng khách kéo ra cửa, từ cửa bước lên taxi. Đó là những bước chân đầu tiên. Taxi nó mới đưa mình ra phi trường. Rồi từ ngoài công phi trường mình bước vô chỗ check in. Rồi từ đó mình mới lên máy bay. Đó là những bước chân đầu tiên. Rồi còn sau đó quý vị bay đi đâu, bay vòng vòng mấy vòng trái đất cái chuyện đó là chuyện của quý vị nha. Nhưng mà tôi chỉ chịu trách nhiệm ở chỗ là bao giờ chuyến đi gần xa nào cũng bắt đầu từ những bước chân đầu tiên.

Thì đây đây đây cái hành trình tuệ quán nó là những bước chân đầu tiên nhưng mà hành trình này không hẳn là những bước chân xếp theo hàng dọc, có thể là đồng bộ xếp hàng ngang. Và các vị

muốn thì tôi chứng minh luôn, đó là những người nghe Phật thuyết pháp có 1 câu họ đắc vậy hỏi chứ tuệ nó nằm ở đâu? Cái giai đoạn tuệ thứ 3, thứ 5 nó nằm ở đâu? Cho nên ở đây là những khía cạnh thôi, những khía cạnh trong tâm thức tuệ quán thôi. Nhưng mà kể ra thì làm như là có trước có sau. Bây giờ tôi mới giải thích từng phần đây.

Cái đầu tiên là giới, trong đây cũng dịch giai đoạn này ở đây là thất tịnh. Cái thanh tịnh cần chỉ mình dịch là 9 bước chân tuệ quán. Tôi bỏ bản dịch của Ngài, nó dài quá đi.

1. Giới tịnh

Giới tịnh ở đây chỉ cho 4 tịnh giới. 4 tịnh giới là gì? Một là giới số, hai là thu thúc 6 căn, ba là nuôi mạng chân chánh, bốn là quán niệm vật chất sử dụng. Bốn cái này cộng lại gọi là 4 tịnh giới. Cái này tôi nhớ tôi giảng 3 ngàn lần rồi mà bây giờ không nói thì nó cũng kẹt.

- Thế nào là giới số? Trong room có ai hiểu giới số không ta? Giới số vd cư sĩ thì 5 giới, 8 giới, bên Miến Điện, Thái Lan thì người cư sĩ hoặc mấy sư cô họ lên tới 10 giới, có nghĩa là họ không có giữ tiền, thêm cái giới không có giữ tiền nữa. Mà biết bây giờ có được bao nhiêu người không giữ tiền bởi vì mình cứ đưa thì họ cũng lấy tình bơ à. Cho nên mình nói 10 chứ không biết bây giờ còn mấy? Giới số là vậy đó, tức là 5, 8, 10, rồi giới sadi là 105, giới Tỳ Kheo Tăng 227, Tỳ Kheo Ni là 311. Đó gọi là giới số.

- Thu thúc 6 căn. Có trường hợp người tu họ không có bận tâm đến mấy cái giới số mà họ lại bận tâm 6 căn. Suốt ngày như vậy họ mắt thấy, tai nghe, mũi ngửi, lưỡi nếm, thân xúc chạm, ý suy tư, họ luôn luôn ở trong tình trạng chánh niệm tỉnh giác. Và tôi cố ý lỡ lời, tôi nói chánh niệm cảnh giác. Tôi cố ý tôi nói cảnh giác, có lúc tôi nói chánh niệm tỉnh giác. Cái nào nghĩa cũng không có sai, chánh niệm cảnh giác hoặc chánh niệm tỉnh giác đều đúng hết. Có nghĩa là không để mình phải bất mãn hay là ham thích khi thấy, nghe, ngửi, nếm, đụng gọi là sumano va dummano 38:40. Đây là chữ của Phật chứ không phải chữ của tôi nha.

Có nhiều người thắc mắc hỏi tôi sao sư giảng sư hay đề tiếng Pali vô làm cái gì? Tôi nói nó có 800 cái lợi. Cái lợi thứ 1 là quý vị nào có dùng internet thì cứ lấy cái này dò trong google tìm nha, nó hay biết bao nhiêu, chứ còn dịch tiếng Việt thì mỗi cha dịch 1 kiểu thì Phật tử biết đường đâu mà rờ. Cho nên cái gốc của kinh Nam Tông là gì? Là Pali. Quý vị nói cái gì mặc xác, mà cứ Pali cho tôi nhờ, mà tôi là người thường đọc kinh sách trên internet tôi thấy tôi cực kỳ cảm kích, cảm thương, quý trọng, tri ân những soạn giả, dịch giả ghi chú Pali dày đặc đặng người ta biết đường người ta rờ. Còn cái thứ thuần túy chữ dịch rầu vô vắn là bởi vì mỗi cha dịch 1 kiểu tôi biết đường đâu tôi rờ, cho nên phải biết tiếng Pali.

39:42

Sumano là vui thích, thoải mái, khoái chí, còn dummano là bất mãn, ghét sợ, khó chịu v.v... Thì khi mà hành giả 6 căn biết 6 trần hành giả tâm thần Sumano từ 6 trần, mà cũng không nó để dummano Mano là ý, su là tốt, du là xấu, su là tốt giống như sukha vậy đó, là tốt, là dễ, là hay, là đẹp, là good, là well, là fine. Còn du là dummano là buồn khổ, chán sợ, bực bội, tức giận, du giống như dukha vậy đó, nhớ nha.

Đó thấy lợi chưa, thứ 1 là bà còn biết đường dò trong internet, thứ 2 học thêm từ quan trọng từ bậc hữu học. Cho nên thu thúc lục căn là phải biết 2 chữ này. Sumano là vui vẻ, khoái chí, v.v. còn dumano là buồn khổ, chán sợ. Rồi nhớ nha.

Người giữ tâm không có thương thích ghét sợ trong 6 trần được gọi là thu thúc lục căn.

- Giới thứ 3 là nuôi mạng chân chánh có nghĩa là người xuất gia thì có kiểu kiếm sống thanh tịnh của người xuất gia. Là sao? Cứ thanh tịnh đi thì tin tâm của cư sĩ đủ nuôi mình rồi không chết đâu. Đó là định nghĩa chánh mạng. Chánh mạng của chư Tăng đó. Cứ thanh tịnh đi, cứ làm tròn trách nhiệm của 1 sa môn đi, thì tin tâm, niềm tin của cư sĩ đủ nuôi anh rồi anh không cần phải, kiểu như trong kinh nói, anh không cần phải ngược mặt nhìn trời, cúi mặt nhìn đất để mà sống. Cúi mặt nhìn đất là sao ta? Là làm thầy địa lý, là coi chỉ tay. Còn ngửa mặt nhìn trời là bói toán, thiên văn, chiêm mộng bla bla... Mặt không nhìn láo liên có nghĩa là không cần phải đi tìm mối quan hệ giữa nhân gian này, giữa lòng người gian trá hiểm ác để mà kiếm sống. Thì như vậy chánh mạng ở đây có nghĩa không kiếm sống bằng cách nhìn lên, nhìn xuống và nhìn quanh quất, dáo dác, láo liên. Ba

cái này kinh nói chứ không phải tôi nói nha. Cái đó gọi là chánh mạng của người tu. Tức là cứ thanh tịnh phần anh đi, niềm tin Phật tử đủ nuôi anh rồi.

- Chánh mạng của người cư sĩ là sao? Là không sống bằng những nghề nghiệp mà làm cho chúng sanh phải đổ máu lệ thì đó gọi là chánh mạng của người cư sĩ. Máu lệ là sao ta? Là không làm chúng sanh nó đau, là không làm cho chúng sanh nó sợ, là không làm cho chúng sanh nó khổ. Thì mấy cái nghề đó được gọi là chánh mạng. Như trong kinh nói không bán thịt sống, không bán thú nuôi. Mình nuôi heo mình không giết mình bán nguyên con cái đó cũng kể là tà mạng, bởi vì mình nuôi nó mập cái thầy để mình bán cho người ta xẻ thịt. Cho nên chánh mạng nói gọn là những nghề nào mà không làm cho chúng sanh phải đau, phải khổ, phải sợ. Đó là chánh mạng của cư sĩ. Buôn bán các thứ độc dược, vũ khí, buôn người làm tú bà, làm má mì thì đó gọi là tà mạng hết. Mà né cái đó gọi là chánh tín mạng. 43.15

- Còn quán niệm vật chất sử dụng là sao? Có nghĩa là hành giả nhất là người tu, nhất là người xuất gia khi mà sử dụng 4 món vật chất tối thiểu đó là đồ ăn, đồ mặc, chỗ ở và thuốc men thì tôi luôn luôn quán niệm rằng ta dùng những thứ này là để cho tâm thân này được an lạc để ta tu tập, chỉ 1 mục đích đó thôi, duy nhất mục đích đó thôi. Ta sử dụng 4 món này chỉ để cho cái thân ok, để cái tâm có thể tu tập. Quán niệm có nhiều cách. Quán niệm thứ 2 nữa là những vật này không dơ nhưng chạm vào thân này lúc nào thì nó sẽ dơ lúc ấy. Quán niệm thứ 3 là những vật này không phải là chúng sanh, nó không có mạng sống, nó là vật vô tri, và cả cái thân của mình cũng vậy là do 4 đại hợp thành, lấy 4 đại này nuôi 4 đại kia, sống sao cho đừng để lỗi, đừng để phải ray rứt ăn năn mai sau. Thì cái đó gọi là quán tưởng về tánh không của vật chất.

Quán tưởng bất tịnh, quán tưởng tánh không, quán tưởng tác dụng, quán tưởng tác dụng là nói rồi. Y áo này mặc không phải cho đẹp mà để che thân, nhà ở này cũng để che thân, thức ăn này là để nuôi thân, thuốc men này là để dưỡng thân. Nhớ nha, đó là quán niệm vật chất sử dụng.

Thì 4 cái đó cộng lại gọi là 4 tịnh giới.

2. Tâm tịnh ở đây là toàn bộ thiền chỉ từ sơ thiền lên đến phi tưởng phi phi tưởng, tức là bát định đó.

Quên nữa, 4 tịnh giới tiếng Pali kêu là Catupàrisuddhisila 45:46.

Còn tâm tịnh ở đây nó chỉ là toàn bộ thiền chỉ. Bà con hỏi tôi vậy chứ bát định ở đây là cái gì, tâm tịnh ở đây là 8 hạ atthasamapatti, nhưng mà trong đây có ghi thêm thế này. Các tầng thiền mà nó có mục đích nền tảng cho tuệ quán mới gọi là tâm tịnh. Bởi vì Phật ra đời có rất nhiều người cũng đắc thiền nhưng mà cái thiền đó nó không phải là nền tảng cho tuệ quán. Nhớ nha!

Bởi vì trong kinh Phạm Võng và vô lượng kinh khác nó ghi rất rõ, là có nhiều người họ hành trì buổi đầu thì họ nhầm chán các dục, khi mà họ đắc rồi là tha hồ Tà Kiến, mộng寐 và điên đảo mộng tưởng. Tức là họ thấy tôi đắc thiền, thiền của tôi là hay, là hạnh phúc, an lạc, là trường cửu, rồi mai này tôi về trời, về các cõi Phạm Thiên tôi sẽ bla bla... Hành thiền, đắc thiền bằng ý niệm ngã chấp, bằng ý niệm cầu lạc chứ không phải là cầu giải thoát thì cái đó không gọi là tâm tịnh.

Tâm tịnh ở đây là toàn bộ hành trình thiền định từ sơ thiền trở lên mà có mục đích là làm nền tảng cho tuệ quán, đó mới gọi là tâm tịnh.

Hồi này mình học có dính phần trên tôi có nói rồi. Khi mà cái tâm nó có định tĩnh, nó có tập trung thì mới dẫn đến cái nhìn như thật. Cho nên đây là lý do vì đâu mà giới năng sinh định, định năng sinh tuệ là chỗ đó đó. Có nghĩa là cái tâm nó không có định thì làm gì có niệm, không có niệm thì làm gì có tuệ. Nhớ cái này rất là quan trọng, mặc dù Ngài A Nan thì Ngài có nói rằng tu thiền có 4 trường hợp, cái này Ngài A Nan nói.

- 1) Chỉ trước quán sau.
- 2) Quán trước chỉ sau.
- 3) Chỉ quán song tu.
- 4) Thuần túy thiền quán.

Thì ở đây trong chỗ này đang nói đến 3 cái hạng đầu tiên. Một là samatha trước vipassana sau, hai là vipassana trước samatha sau, hạng thứ ba là chỉ quán song tu, hạng thứ 4 là thuần túy thiền quán vipassana.

Trong bài kinh này các Ngài tức là Đức Phật đó, Ngài Xá Lợi Phất Ngài khích lệ mình là nên làm 3 cái hạng đầu đó. Mà tại sao có cái vụ này? Có 2 lý do. Lý do thứ 1 là bởi vì khi giảng đạo thì các Ngài phải lựa cái tốt nhất các Ngài nói, chứ các Ngài cũng thừa biết là càng về sau này chúng sanh chịu không nổi 3 cái hạng đầu tiên, mà chúng sanh sau này tu theo kiểu thứ 4 là đã giỏi lắm rồi, thuần túy thiên quán là giỏi lắm rồi.

Cho nên khi ở vai trò của Đức Phật và của Ngài Xá Lợi Phất và các vị Thánh Tăng thời xưa là khi giảng người ta đưa ra cái tốt nhất. Còn chúng sanh nó làm không nổi là chuyện của nó, nhưng mình giảng là phải đưa ra cái tốt nhất. Đó là lý do thứ 1.

Lý do thứ 2 là thời của Đức Phật, người đắc thiên nó dễ nó nhiều giống như lá mùa thu vậy đó. Tôi nhớ trong chú giải có nói thế này. Đời Đức Phật có 45 năm thì 15 năm đầu gọi là sơ giác thời, 15 năm giữa là trung giác thời, 15 năm cuối là hậu giác thời. 50:18

15 năm đầu đó Thánh Tăng và người đắc thiên, người đắc Tu Đà Hoàn, Tu Đà Hàm, đắc sơ, nhị, tam, tứ thiên có thần thông nó nhiều đến mức mà người ta có thể lấy tay người ta chỉ chứ không phải nói bằng miệng như sau này. Lấy tay chỉ là sao? Có nghĩa là bất cứ đám đông nào có chư Tăng, có Phật tử là mình có thể lấy tay chỉ à vị đó, vị đó, vị đó, vị đó được Đức Phật xác định đó, đắc đắc đắc đắc nhiều như vậy. Còn càng về sau hiếm đến mức mình chỉ nói bằng miệng thôi. Mình nói ở Cai Lậy có ông Tư, ông Tám gì đó đắc tam quả, ở Nha Trang có ông gì đó ông đắc sơ, nhị, tam, tứ thiên. Tức là nói toàn bằng miệng. Nhưng mà thời đầu 15 năm thời kỳ đầu nhiều đến mức có thể lấy tay mà chỉ. Tức là không cần nói ở xa ở trước mặt đầy như lá mùa thu.

Cho nên mình phải biết cái đó mình mới thấy hiểu tại sao Đức Phật và các vị đời xưa cứ luôn luôn nhắc là chỉ quán song tu. Dễ quá, dễ ẹc à! Mà cái này tôi tin, tôi tin chư Phật là cực kỳ hiếm hoi, cực kỳ hiếm hoi nên người nào đủ phước lành để gặp Phật, tin Phật, tu Phật, học Phật trực tiếp với Phật thì cái người đó coi như là phước duyên nhiều như núi, rộng như biển. Cho nên chuyện này không có lạ.

Giới tịnh ở đây là 4 tịnh giới, tâm tịnh ở đây là bát định. Mà bát định trong trường hợp làm nền tảng.

3. Kiến tịnh

Định nghĩa ở đây có thể khác biệt đôi chút với những chỗ khác. Thì bà con nào thấy cái biết của mình nó hơi kỳ kỳ bà con chịu khó bỏ chạy vô đây coi thôi. Cám ơn người nào, cám ơn lộn cũng phiền nữa nha, người phạm cũng lạ lắm. Cám ơn lộn, thằng Tý làm cám ơn thằng Tèo, thằng Tý nó giận. Cám ơn người nào post mấy phần chú giải tiếng Pali lên trên Theravada đó, mấy người đó công đức vô lượng đó. Là bởi vì lâu lâu thỉnh thoảng chúng tôi giảng chúng tôi gặp người chọt chọt vô họ giành họ cãi chúng tôi bực lắm bởi vì họ không có đọc được bản chú giải. Họ cứ ngồi tưởng tượng họ cứ tra tự điển tiếng Việt của Nguyễn Lâm, tự điển tiếng Hán của Đào Duy Anh, của Nguyễn Lâm Khôn, tra tự điển Hán Việt ra cái hiểu kinh theo kiểu tự điển của Thiệu Chử là chết cha rồi. Cho nên ở đây có vài chỗ giải thích hơi ngộ ngộ nhưng mà phải chịu thôi, ngay chỗ này trong chú giải khi mà nó hiểu như vậy.

Kiến tịnh ở đây là gì? Kiến tịnh ở đây là trí thấy tánh tùy duyên mà có của danh sắc. Tức là mọi thứ ở đời do duyên mà có, cái tâm thân này nếu hiểu theo tạng kinh ấy thì do tinh cha huyết mẹ tạo nên rồi lớn lên nhờ cơm cháo bánh kẹo của cuộc đời mà nuôi lớn. Trong đó gồm 32 thể trước, các mầm bệnh và cuối đời thì tóc bạc răng long và 1 ngày nào đó lăn đùng ra cứng đơ lạnh ngắt mà chết. Đó là cái hình hài này, cái danh sắc này hiểu theo tạng kinh đó.

Còn theo A Tỳ Đàm thì sao? Cái hình hài này nó chỉ là 5 uẩn 12 xứ 18 giới, nó chỉ là danh sắc mà thôi. Nó gồm có thân và tâm, tâm thân này do tiền nghiệp mà có, còn cái tâm là do thói quen quá khứ mà có. Nhớ nha!

Như vậy tất cả đều do duyên hết, 1 cái do tiền nghiệp mà có, 1 cái do thói quen mà có. Thói quen quá khứ thiện ác thế nào trong patthana

gọi là thường cận y đó. Do tiền nghiệp và thói quen mà có danh sắc này. Và ngay trong đời hiện tại thì chính phiền não nó khiến mình làm các việc ác, chính tâm thiện nó khiến tâm thân này làm các việc lành. Chính những ý muốn mà chúng ta có những tư thế sinh hoạt lúc đi lúc đứng lúc nằm lúc ngồi. Chính vì có thân mà chúng ta phải trả những cái giá không chối từ được. Đó là có thân phải

ngứa, phải mồi, phải tê, phải bệnh, đói khát nóng lạnh, đó là tính nhân duyên của thân. Còn của tâm, hề còn là phàm thì phải có tham, có sân, có si, ái mạn nghi kiến. Ngày nào mình chưa thấy được 4 đế thì ngày đó mình còn thấy có cái tôi, thấy có cái trường cửu, thấy có cái an lạc để rồi có cái thương thích ghét sợ. Toàn là duyên không à, 1 đồng duyên, 1 núi duyên, 1 biển trời đây là duyên. Cho nên thấy như vậy thì được gọi là thấy danh sắc tùy duyên mà có.

4. Đoạn nghi tịnh

Đoạn nghi tịnh là trí thấy được 12 Duyên Khởi, ở đây cũng sẵn nói luôn, là chữ Duyên Khởi nó có nhiều từ Pali, sẵn học luôn nha. Mấy người già quá nhớ dờ gần chết thì thôi đi ngủ không có nói nhưng mà mấy người trẻ nhớ được ráng nhớ. Idappaccayata cũng là Duyên Khởi, từ thứ 2 là paticcasamuppāda cũng là Duyên Khởi, paccayakara cũng là Duyên Khởi. Nhớ nha, 3 cái chữ này nha. Chữ còn không biết mai một mà gặp nó cũng đội, ủa sao chữ này paccayakaranana mà ông dịch là lý Duyên Khởi là sao trời.

Vd sẵn đây tôi nói luôn, trong chú giải có câu này “tất cả Bồ Tát Chánh Đẳng Giác lúc đắc đạo đều theo cách này, là dùng đề mục hơi thở để đắc đến tứ thiên, ra khỏi tứ thiên quán sát 12 Duyên Khởi rồi thì thành Phật.” Thì cái chỗ này trong tiếng Pali gọi là paccayakara 57.30, tức là quán Duyên Khởi đó, xài chữ paccayakara. Còn có chỗ khác nói rằng sau khi thành Phật rồi Phật dành hỷ tuần lễ thứ 4, dành hỷ nguyên 1 tuần lễ thứ 4 để suy tư về paticcasamuppāda cũng là 12 Duyên Khởi nữa. Rồi 1 chỗ khác trong Tăng Chi thì Đức Phật Ngài lại dạy về Idappaccayata, là sao? Cái này có thì cái kia có, cái này không thì cái kia không, cái này sanh thì cái kia sanh, cái này diệt thì cái kia diệt. Ở đây không có người khổ người lạc người thiện người ác mà ta chỉ tuyên bố ở đây là:

Vô minh duyên hành, hành duyên thức, thức duyên danh sắc. Ngài xác nhận ở đây ta không nói có ai làm thiện làm ác, cũng không có ai chịu khổ hay hưởng vui mà chỉ có VÔ minh duyên hành, hành duyên thức. Thì như vậy nhiều trường hợp có chỗ thì Ngài xài Idappaccayata, có chỗ Ngài xài paticcasamuppāda, có chỗ Ngài xài paccayakara.

Thấy được 12 Duyên Khởi thì tự nhiên hành giả không còn thắc mắc nghi ngờ không biết hồi xưa tôi ở đâu, rồi sau này tôi sẽ về đâu, và bây giờ tôi là cái giống gì trong trời đất vũ trụ bao la này? Vì sao không còn thắc mắc? Là vì hành giả thấy rằng trước đây mình chỉ là bọt nước, bây giờ đang là bọt nước và sau này cũng tiếp tục là những bọt nước. Cho nên cái chuyện thắc mắc nó không quan trọng.

Tôi nhắc lại 1 lần nữa là mình thấy mình quan trọng, mình còn có cái để thích và để ghét là vì mình không chịu thấy rằng mình sanh diệt chớp nhoáng. Tôi nói riết mà tôi nhục luôn, nói hoài vậy đó. Không thấy mình sanh diệt chớp nhoáng cho nên mình mới có thương thích ghét sợ. Tại sao 1 vị A La Hán không còn sợ gì hết, không còn thích gì hết, 1 mây may ưa thích trong cảnh thiên cũng không còn, 1 mây may khó chịu nhiều khi bị người ta lụi, người ta đâm lòi ruột mà cũng không giận không bực bội, không sợ hãi là vì vị này nhìn thấy được 4 đế và 12 Duyên Khởi 1 cách tới nơi rồi, thân có đau thì cái tâm cũng không hề ảnh hưởng, phải nói như vậy.

Và chúng ta có thể dựa vào cái này để chúng ta hiểu là đứa con mà đánh mẹ đó, đứa con bị mất trí nó đánh mẹ thì mẹ đau lắm nhưng mẹ không có căm thù con, nếu mà mẹ còn sống sau trận đòn đó của đứa con khùng thì mẹ sẽ cảnh giác không để cho nó ra tay thoải mái như lần rồi nữa. Chứ còn mẹ không có ý là mưu toan để mà trả thù nó, rồi giăng bẫy cho nó ở tù, mướn du đấng chém nó, đẩy cho nó vào bóng đen của cuộc đời, đáy sâu của xã hội. Không có, không có bà mẹ nào như vậy hết nha. Biết đó là con mà nó lại khùng nữa thì bà mẹ có đau gì thì đau nhưng bà mẹ không hề, không hề nha, không hề có chuyện rắp tâm trả thù.

Tôi nhớ sáng nay tôi đọc 1 bài báo về giáo dục của Nhật đó, thì dĩ nhiên bà con trong room này có thể không đồng tình nhưng tôi thấy nó hay hay là người ta tình cờ người ta xem lại 1 cái clip trong lớp học mẫu giáo mầm non của Nhật. Thì 1 đứa bé 5 tuổi tánh hung hăng lắm, không biết nó bực cái gì mà nó đưa tay nó tát cô giáo, thì cô giáo phản ứng thế này. Em làm cô đau rồi. Rồi cô tiếp tục cô bày trò chơi cô chơi với nó. Dĩ nhiên là ở đây không mắc mớ gì chỗ giảng này hết nhưng tôi thấy nó có 1 chút liên quan. Đó là tại sao mà cũng hoàn cảnh đó mà ở VN những bảo mẫu ở VN, trong room ai đọc báo mấy ngày nay không? Trời đất ơi con người ta có mấy ngày tuổi mà nó đẻ ra nó hành hung, nó bóp cổ, nó móc mắt, nó đánh đập coi như là nó làm đủ trò đủ chuyện hết.

Trong khi đó trong 1 nền giáo dục của Nhật Bản, của Thụy Sĩ thì con nít là thượng đế các vị biết không. Nó muốn trời là được trời, nó muốn ăn thịt rồng là cả trường đi bắt rồng cho nó ăn nha. Còn xứ mình thì sao? Nhân mạng chỉ là rác, xứ mình chỉ có tiền bạc và tình dục, rồi quyền lực, không có gì hết nha. Tôi nói vậy tôi biết cũng gây sốc nhưng không nói không được, tức quá mà.

Thì đại khái ở đây mình nói về vị Thánh, tại sao gọi họ đoạn nghi tịnh là sao? Là khi họ thấy 12 Duyên Khởi, họ thấy tất cả đều là chớp nhoáng, rồi sao nữa? Đều do duyên, đều lấp rấp. Đã là lấp rấp là đã thấy nhục rồi, rồi còn đều do duyên, trường hợp thứ 3 là chớp nhoáng, thứ 4 là hiểu rõ thích ghét từ đâu mà có, đẹp xấu từ đâu mà có, vui khổ cũng vậy từ đâu mà có.

Tôi nói không biết là bao nhiêu lần vui là có được cái mình thích, khổ là phải gánh cái mình ghét. Mà thích ghét này ở đâu nó ra? Nó do 1 là tiền nghiệp, 2 là khuynh hướng tâm lý, 3 là môi trường sống hiện tại. Nói hoài vậy đó. Tôi mong sau này quý vị khi nói về cái này quý vị nói như phản xạ vậy đó. Tức là thế giới này chỉ là đau khổ và hạnh phúc. Mà đau khổ là liên hệ với cái thích hay là ghét, hạnh phúc cũng vậy, cũng liên hệ với thích và ghét. Né được cái mình ghét là hạnh phúc, có được cái mình thích là hạnh phúc. Né không được cái ghét là đau khổ, không có được cái thích là đau khổ. Đó là nói về đau khổ thích ghét buồn vui đó.

Còn bản chất của tấm thân này là gì? Là lấp rấp, do duyên và chớp nhoáng. Cứ nhớ hoài cái này lấp rấp, do duyên và chớp nhoáng. Lấp rấp ở đây có nghĩa là không có chiếc xe trong đồng phụ tùng, không có món phụ tùng nào trong 1 chiếc xe. Không có phụ tùng trong 1 chiếc xe là bởi vì nó bị rấp vô thành xe mất tiêu rồi đâu còn gì gọi là phụ tùng nữa. Khi mình nói đến phụ tùng mình không còn thấy xe, mà nói đến xe thì không còn phụ tùng.

Và bà con trong room này còn nhớ tôi nói cái vd này không? Khi nhìn mặt gương sẽ không thấy mặt mình, còn nhớ cái này không ta? Cái này nó vô cùng quan trọng. Khi nhìn mặt gương sẽ không thấy mặt mình và ngược lại. Quan trọng dữ lắm. Cũng tấm gương đó mà bà con nào hay chảnh, hay nhi nhảnh chảnh chọe đó, nhìn vô gương mình cố ý mình quan sát mặt gương thì sẽ không thấy mặt mình. Đấy. Tại vì cái mặt mình nó vẫn chân dần nó vẫn thù lù, nhưng mà không, lúc đó mình đang nhìn cái gương, mình đang nhìn mặt gương. Mà bây giờ mình chuyển tông mình không nhìn mặt gương nữa mình xoay qua cái mặt của mình mình nhìn, lúc đó mình không thấy mặt gương nữa.

Ở đây cũng vậy khi hành giả cố ý đi tìm 1 cái tôi thì hành giả không tài nào thấy nó là do duyên, chớp nhoáng và lấp rấp. Mà khi hành giả chú ý vào cái do duyên, chớp nhoáng và lấp rấp thì hành giả sẽ không còn thấy cái tôi, cái mình, cái ta, của ta nữa. Đây là lý do tại sao đoạn nghi tịnh nó lại chỉ cho trí tuệ về Duyên Khởi là chỗ đó đó.

Không còn thắc mắc về mình, đời trước, đời sau và đời này. (1:05:50)

5. Đạo phi đạo tri kiến tịnh

Bữa nay tôi tính giảng cho nhanh mà kiểu này chắc không kịp. Chỗ này không cho giảng tôi cũng khó chịu. Chú ý 10 tùy phiền não của tuệ quán. Có nghĩa là sao?

Đạo phi đạo tri kiến tịnh là hành giả thấy rằng toàn bộ những gì thiện ác buồn vui xảy ra trước khi chứng Thánh đều là của giả không có gì đáng để thương thích ghét sợ. Nhớ nha! Hành giả thấy tất cả những thiện ác buồn vui xảy ra khi chưa chứng Thánh thì không có cái gì đáng để mình thương thích ghét sợ. Đây là định nghĩa về đạo phi đạo tri kiến tịnh.

Tôi nhắc lại nhắc hoài, hành giả thấy rằng tất cả thiện ác buồn vui mà nó xảy ra trước khi chứng Thánh thì không có gì đáng để ta phải thương thích ghét sợ. Đây, cái câu này là câu tôi chịu nè. Vì sao vậy? Vì hành giả thấy tất cả những thiện ác buồn vui đó nó không phải, chữ đạo ở đây chỉ cho Thánh đạo. Hành giả thấy rằng chỉ có trí thấy tánh sanh diệt của danh sắc mới là con đường dẫn đến Thánh đạo. Còn những thứ ngoài ra như là hào quang, hỷ lạc và các thiện pháp lúc tu tập tuệ quán đều không phải cứu cánh giải thoát. Nhớ nha!

1:09:49

Hành giả thấy chỉ có trí thấy tánh sanh diệt của danh sắc mới là con đường dẫn đến Thánh đạo. Tôi đọc Pali luôn cho nghe nè. Obhasadayo, tức là obhāsa là hào quang, adi là v.v., adayo là adi đó, natmaggo không phải là con đường dẫn đến giải thoát. (...pali...) chỉ riêng trí thấy được tánh sanh diệt udayavada, udaya là sanh, vaya là diệt. Hai ông nội này cộng lại theo luật Pali là udayavada là sanh diệt, tức là 2 chữ khi mà ghép lại, có thể ghép udayavada cũng được, mà cũng là udayappada,

lúc bấy giờ chữ v nó trở thành chữ p và nó được nhân đôi. Nhớ cái đó. Udayap thành udaya, còn vada là diệt. vd như là vayadhammasanthanra....., “này các Tỳ Kheo phạm vạ hữu ở đời đều là những thứ đang chờ băng hoại, cho nên các người phải tinh tấn chớ có dễ người”. vayadhammasanthanra đều là những pháp chờ băng hoại.

Chỗ đó đó, tức là hành giả đạo phi đạo phi kiến tịnh là biết rõ đạo là con đường dẫn đến đắc chứng, còn phi đạo là không phải con đường dẫn đến đắc chứng. Như vậy biết rõ cái nào là đúng, cái nào là sai. Chữ đạo phi đạo ở đây có nghĩa là đúng và sai đó. Cái nào đúng là con đường dẫn đến Thánh trí, cái nào không phải.

6. Hành trì tri kiến tịnh

Cái chữ patipada có chỗ dịch là tiến hành mới ghê chứ, ghét chữ này quá đi. Mà đúng ra chữ này là hành trì, patipada là hành trì hoặc là con đường thực hành. Hành trì theo tiền tịnh chỉ cho phạm trí tuệ quán ở giai đoạn tiền đắc đạo. Ở đây còn nói rõ là phạm trí tuệ quán có 2 giai đoạn: giai đoạn mạnh và giai đoạn yếu. Giai đoạn yếu thì gọi là vipassana tức là trí tuệ quán non yếu, giai đoạn 2 gọi là pallava vipassana có nghĩa là tuệ quán vững mạnh 1.14.00.

Tôi không biết trong room này có bao nhiêu người có cái biết đại khái căn bản khái niệm về tuệ quán nên tôi chỉ điểm sơ lại thôi. Có nghĩa là chúng ta 3 đời 4 kiếp sanh tử luân hồi là vì chúng ta không hề biết được rằng do vô minh trong 4 đế cho nên chúng ta mới tạo các nghiệp thiện ác, và vì có tạo nghiệp thiện ác cho nên chúng ta mới có thích cái này ghét cái kia. Do nghiệp thiện ác nó làm cho mình sanh vô làm cái loài ăn thịt sống, mình thấy thịt sống là số 1, sanh vô làm cái loài ăn phân người thì thấy phân người là số 1, sanh vô cái loài ăn củ rễ côn trùng thì mình thấy củ rễ côn trùng là số 1, sanh vào dân tộc nào thì mình thấy đồ ăn, thức uống, thẩm mỹ nghệ thuật của dân tộc đó là số 1. Cái này do nghiệp thiện ác mà mình có cái thích ghét. Rồi từ cái thích ghét đó mình tiếp tục gây tạo nghiệp này nghiệp kia để làm chi? Để có được cái thích và né được cái ghét.

Bây giờ biết đạo rồi, bây giờ mình phải từ bỏ không chạy theo cái thích và trốn cái ghét nữa. Mà làm sao mình có thể sống như vậy đây? Chỉ có 1 cách duy nhất là chánh niệm, sống chậm lại. Hồi đó giờ không để ý, giờ để ý nè. Bây giờ mình đang thở ra, đang thở vào, bây giờ đang đi, đang đứng, đang nằm, đang ngồi nè. Đó phải chánh niệm, từ chánh niệm đó mình biết ô, mình đang thích nha, a mình đang bất mãn nha. Kiên thức văn tư là có rồi, bây giờ chỉ còn chánh niệm là hành trì thôi. Nếu duyên lành ba la mật đầy đủ thì chúng ta sẽ đắc đạo, bằng cách là sao?

Từ cái thấy của 1 cậu học trò chuyển qua cái thấy thực nghiệm của ông tiến sĩ trong phòng lab, chỉ vậy thôi. Tức là có hành thiền bao lâu đi nữa chúng ta mãi mãi là 1 cậu học trò, biết được những vấn đề đó trên mặt giấy của sách giáo khoa. Dù có 80 năm thiền trên núi cao Everest cũng vậy, cũng chỉ là cậu học trò biết được vấn đề trên trang giấy giáo khoa. Còn đắc đạo là gì? Tức là chúng ta trực tiếp cảm nhận thấm thía triệt để. Vd như hồi đó giờ mình cứ nói rằng thiện ác buồn vui là của tạm, là của giả, nhưng mà khi ba la mật nó chín mùi hành giả mới thấy ô giả là làm sao?

A thì ra hạnh phúc là chỉ đơn giản vậy thôi, hề vắng mặt đau khổ thì người ta gọi đó là hạnh phúc. Đó là định nghĩa 1. Định nghĩa 2, có được cái mình thích là hạnh phúc. Định nghĩa 3 là né được cái mình ghét đó là hạnh phúc. Trong khi đó cái ghét và cái thích bản thân nó đã đáng xét lại rồi. Lý do thích và lý do ghét là phải xét lại rồi, mà trên 2 cái cần xét lại này mà nó tạo ra nỗi khổ niềm đau nào thì nỗi khổ niềm đau đó là của tạm, là đồ ảo nha. Đây là lý do tại sao mà có chuyện tu tập tuệ quán, tại sao mà nó có 3 cái tuệ tuệ, 3 cái tịnh tịnh hồi này giờ đó. Bây giờ vì lòng đại bi mà tôi phải nói cho những người mù tịt dốt đặc cán cuốc. Tôi phải quay trở lại 1 cách rất là căn bản như vậy.

Coi như buổi đầu hành giả thuần túy tu tập bằng trí văn và trí tư. Văn có nghĩa là những gì ta nghe được, đọc được và học được từ người khác. Còn tư là những gì mà chúng ta tự mình thấm thía qua những suy diễn lý luận để hình dung. Còn trí tu là sao? Trí tu là sau thời gian dài khi mà niệm và định nó trở thành nếp sống rồi, nó không phải còn là sự cố gắng nữa, mà nó trở thành nếp sống tự nhiên rồi. Hồi đầu nó là intentionally nó chỉ có bằng cách mình chú ý, mình cố ý, còn bây giờ nó là naturally, nó tự nhiên.

Ở giai đoạn niệm và định mà nó tự có theo phản xạ phản ứng tự nhiên thì với nền tảng đó thì cái trí của mình nó mới làm việc sát sườn với thực tế, với thực tại nha. Còn buổi đầu toàn là mượn của

người ta xài, miệng nói như két, như nhộng, như sáo, như vẹt, như yêng vẩy đó. Chứ còn thật ra cái thâm thúy thật sự là khi anh quên được cái anh học.

Có 1 vị thiền Miến Điện nói câu này phải nhìn nhận nó hay không tả được. “Phải có văn và tư mới có trí tu, nhưng lúc nào đó thì trí tu chỉ có mặt khi văn và tư vắng mặt”. Đây là 1 câu nói phải nói cực kỳ khó hiểu không biết trong room mình có hiểu được không ta? Phải có văn và tư, văn là kiến thức mình có từ sách vở do nghe, do đọc, do học còn tư là khả năng suy nghĩ, hình dung, tưởng tượng, lý luận. Hai cái trí này rất quan trọng, phải có văn và tư mới có trí tu. Nhưng lúc nào đó thì trí tu chỉ có mặt khi văn và tư vắng mặt. Trong room nghe kịp không ta? Nghe nó rất là kỳ, nó rất là mâu thuẫn, mà tôi không biết trong room có hiểu được cái chỗ này không?

Hai ông này là cái nền nhưng mà nền là nền vậy thôi, 1 lúc nào đó mấy ông phải vắng mặt. Tôi tạm vd mà tôi cũng run không biết quý vị có hiểu đúng không. Tức là khi mình làm bếp thì mình phải có bao nhiêu thứ ở trong bếp mình mới có thể làm ra món đồ ăn ngon. Nhưng khi muốn có những món ăn ngon trên bàn thì những cái hời này mình chuẩn bị mình phải dẹp hết chứ không thể nào bao nhiêu thứ gia vị, dao kéo, thớt lớn, thớt bé nồi chảo mình chất hết trên bàn là không có được. Thì cái bàn mình chỉ để được món ăn thôi. Trên cái bàn chỉ để thức ăn đã thành phẩm thôi. Cho nên muốn có thức ăn thành phẩm thì mình phải có bao nhiêu là dụng cụ, nguyên liệu nấu nướng, rồi có 1 đồng rác nữa. Ai nấu ăn thì biết, nấu ăn mà không có rác thì đó không phải là nấu ăn. Nấu ăn là phải có lật rau, phải có gọt trái này, phải có gọt củ kia, phải có lột vỏ thứ nọ nha. Nấu ăn là nó 1 đồng rác, muốn có đồ ăn là phải nấu ăn, mà nấu ăn là nó tạo ra 1 đồng rác. Nhưng tới lúc lên dọn lên bàn ăn thì, đã nói dọn ăn thì chỉ dọn cái gì mà mình bỏ vô mồm mình được thôi. Lúc đó thì mấy cái kia không có chỗ cho nó, bởi vì nếu mình bày đầy lên trên đó thì coi như không còn nữa.

Cho nên nhớ cái này, phải có văn và tư mới có trí tu, nhưng trí tu chỉ có mặt khi văn và tư vắng mặt. Học A Tỳ Đàm mà lúc hành thiền trong đầu nhớ toàn 15, 17, 31, 42 thì chỉ có trời cứu thôi nha. Tôi nhắc lại, học A Tỳ Đàm phải có 15, 17, 31, 42, đúng, nhưng mà lúc đắc thì không có mấy con số này, tự nhiên nó lặng mất.

Mà cái này mới ghê nè, kiến thức là gì? Tây nói rất là hay. Kiến thức là cái anh đã biết qua rồi quên nhưng khi cần thiết thì nó phát huy sử dụng, phát huy tác dụng thì đó mới là kiến thức. Chứ còn anh gồng, anh gánh, anh vác nó trên vai thì nó không phải là kiến thức mà nó chỉ là 1 mớ giấy lộn thôi. Nó chỉ là kiến thức khi nào anh biết qua và anh quên nó, nhưng khi dụng chuyện thì nó bèn lù lù, lừng lững, sừng sững ra đó để cho anh xài.

Cho nên ở đây hành trì tri kiến tịnh có nghĩa là trí tuệ quán ở giai đoạn non yếu.

Tiếp theo tri kiến tịnh là trí tuệ quán già dặn. Trí tuệ quán già dặn ở đây là sao ta? Trong chú giải lại ghi tiếp cho mình chỗ này, trong đây không ghi tôi đọc chỗ khác. Là ám chỉ giai đoạn sau hành xả tuệ.

Tôi nhắc lại các tuệ không phải 100% là những bước đi của tuệ quán theo hàng dọc. Mà mình phải hiểu rằng nó hoàn toàn có thể có mặt theo kiểu hàng ngang, có nghĩa là cùng 1 lúc. Là sao? Là với 1 người có trí nhận thức biết rõ danh sắc là cái gì, ở đâu nó có, và nó luôn luôn là vô thường, khổ, vô ngã.

Ở giai đoạn đầu hành giả thấy sợ hãi, là mình không còn là mình như thuở nào nữa. Ngày xưa mình còn tưởng mình ngon lành, mình tưởng thế giới này là ngon lành, gia đình này ngon lành, đất nước này ngon lành, tài sản, quyền lực, nhan sắc này là ngon lành. Bây giờ khi quán chiếu danh sắc mình thấy rõ ràng ngay cả tấm thân này còn không có thì nói gì là những thứ khác. Thì lúc trực nhận ra sự thật này hành giả phải nói là hoảng hốt, giai đoạn đó gọi là kinh trí tuệ. Rồi nếu không bỏ cuộc thì cái sợ này của hành giả có thể trong vài giờ, vài ngày, hoặc 1 tuần, 1 tháng nó sẽ đổi qua 1 tình trạng khác, nó không còn sợ hãi 1 cách bùng bột nữa mà nó qua cái giai đoạn chán chường gọi là im ố tuệ, chán đến mức mà hành giả thấy ngay cả cái việc tu học này nó cũng là không còn lửa nữa, không còn máu nữa. Lúc đó gọi là im ố. 1:25:20

Rồi tiếp theo là hành giả chỉ muốn lia bỏ hết không còn muốn, nếu không bỏ cuộc thì tiếp tục có cảm giác này. Hành giả chỉ còn muốn buông hết mà đi, đi đâu chưa biết nhưng mà muốn buông hết để giải thoát gọi là (pali). Và sau giai đoạn đó hành giả mới tới 1 giai đoạn khác chừng chạc hơn đó

gọi là hành xả tuệ, có nghĩa là bây giờ không sợ không chán mà cũng không có muốn cái gì hết chỉ hững hờ nó là nó vậy thôi.

Mình tạm vd, mình tạm thôi nha giống như hành trình làm dâu vậy đó. Buổi đầu về coi như thấy 1 đồng đồ dơ phải giặt tay, 1 đồng chén phải rửa bằng tay, rồi thôi em, cháu bên nhà chồng nheo nhóc, bà nội chồng bà ngoại chồng nằm liệt tiêu tiểu tại chỗ, còn thằng chồng thì say xỉn ói mửa, em chồng toàn là thứ chần ăn trăn quẩn gọi là bán trời không mời thiên lôi, coi như thứ ớn quá ớn đi, là hành giả chỉ biết khóc thôi, khóc thét, cô dâu đứng khóc thét. Nhưng mà vì mặt mũi gia đình, sĩ diện bản thân, rồi vì yêu chồng, vì quan điểm xã hội, vì e ngại cái nhìn thị phi dư luận thiên hạ, cho nên cuối cùng cô dâu chuyển từ cái sợ qua cái chán. Và những đêm khuya tối trời, đêm khuya ngọn đèn đường hiu hắt nhớ lại thời con gái, ước gì bên cha mẹ, giờ này vui đầu trong chăn mà ngủ sung sướng không ưu tư. Bây giờ ước gì có 1 phép lạ ngủ dậy mình vẫn còn là con gái không chồng. Đó là giai đoạn tiếp theo.

Nhưng mà khi biết thoát không được rồi thì cô gái đó tiếp tục làm dâu, tiếp tục làm dâu mà bây giờ không còn sợ, không còn chán chường không còn muốn bỏ đi nữa mà nó đã qua cái giai đoạn chai cứng cảm xúc, lạnh lùng vô cảm, con tim chết tự bao giờ. Bao nhiêu giấc mộng đời màu tím xanh hồng lục thuở nào xếp xó 1 bên, bao nhiêu hoa khô sắc bướm ngày cũ bây giờ không còn giữ nữa cứ cắm đầu làm dâu, làm dâu ở xứ lạ.

Giai đoạn này được gọi là hành xả tuệ. Nó chỉ y chang như quá trình làm dâu.

Ở đây cũng vậy, giai đoạn tri kiến tịnh này trong đây gọi nó là vutthana-gamini-vipassana, vutthana là ra đi, là lìa khỏi, vutthana-gamini là tuệ đang trình có nghĩa là tuệ lên đường đó quý vị. Trình ở đây có nghĩa là journey, là trip, là con đường sắp tới của mình. Cái tuệ này là tuệ đang trình. Dĩ nhiên phải nói là người nào tri kỷ dữ dội thì sẽ thấy từ này rất là đặc địa, nhưng người nào trời ơi thì họ ngạc nhiên. Họ nói tại sao chữ vutthana-gamini là cái tuệ ở giai đoạn mình ra đi, ra khỏi cảnh giới phàm phu, ra khỏi cảnh giới sanh tử đó thì gọi là tuệ đang trình. Tôi rất thích chữ này, đang trình là lên đường cho hành trình mới bỏ lại sau lưng 1 phương trời cũ đầy máu lệ tang thương.

7. Tuệ thanh tịnh

Chỉ cho A La Hán quả, giải thoát thanh tịnh ám chỉ cho trạng thái giải thoát của vị La Hán. Giải thoát là sao? 1 cái là chỉ cho La Hán quả, 1 cái chỉ cho trạng thái giải thoát là sao?

Ngày xưa khi còn là phàm hoặc còn A Na Hàm, A Na Hàm không còn thích trong dục nhưng còn thích trong thiền, cũng còn thích trong tái sanh, còn nha, còn thích tái sanh 1 chút. Mà đây là điểm rất là sâu, rất là sâu để mình thấy cái người tu ba mớ, cúng dường 3 mớ, học đạo 3 mớ, ngồi thiền 3 mớ mà tưởng mình là Thánh này Thánh nọ, trong khi đó chỉ cần học đạo kỹ là què lẫm, sóc lẫm. Người ta đã A Na Hàm rồi, người ta không còn khả năng quay lại cõi dục, người ta dứt hẳn dục ái và sân, ấy vậy mà chỉ vì chưa thấy rõ ráo 4 đế mà người ta cũng còn 1 chút hứng thú trong tái sinh. Nhớ nha, A Na Hàm đó, còn 1 chút hứng thú trong tái sanh. Mà tưởng sao tái sanh về đâu, tái sanh về cõi Phạm Thiên để làm cái gì? Để tu tiếp, mà tu để làm cái gì? Tu để Niết Bàn để không còn tái sanh nữa. Mà hơn ai hết vị này hiểu rất rõ cái này, hiểu rõ là về trên là để tu thôi chứ không phải về trên để hưởng nha.

Mấy ông Phạm Thiên phàm về trên còn có hào quang, còn có hỷ lạc, còn riêng vị A Na Hàm người ta không còn mê cái đó nữa, người ta biết rõ mười mười là về đó chỉ có tu thôi chứ không làm gì hết đó. Mà tu làm cái gì? Tu là để thấy rõ mình là cái giống gì. Chứ không phải tu đây là vi vu là tung tăng, không phải, mà tu đây là để thấy rõ mình là tào lao cỡ nào, danh sắc mình là nó phù du cỡ nào. Biết rõ như vậy mà vẫn còn có 1 tí tí hứng thú trong chuyện tái sanh. Dễ sợ chưa? Bởi vì 4 đế này thấy chưa có rõ ráo.

Tôi nhắc lại, 4 đế là cái gì?

- Thứ nhất là thấy rằng mọi thứ ở đời là khổ, dù là thiện ác buồn vui, dù là khổ lạc ưu hỷ xả bất cứ cái gì có mặt là khổ, đắng khổ kiêu đấng mà ngọt khổ kiêu ngọt.

- Nếu mọi thứ đều là khổ hết thì nó dẫn đến sự thật thứ 2 là cái gì mình thích cũng là thích trong khổ.

- Sự thật thứ 3, muốn hết khổ thì không thích trong khổ nữa.

- Thứ 4 hành trình nhận thức 2 sự thật đầu tiên chính là hành trình chấm dứt đau khổ. Tức là khi anh nhìn kỹ cái khổ thì anh sẽ không còn tập nữa, thì hành trình thấy khổ là tập này được gọi là đạo đế.

Còn quý vị nào mê kinh mê chữ quá thì có thể gọi hành trình đó là Bát Chánh Đạo, hành trình tam học, hành trình 37 phẩm bồ đề thì tùy thích. Nhưng mà tôi, tôi chịu trách nhiệm với định nghĩa của tôi. Đạo đế là gì? Đạo đế chính là hành trình nhìn khổ để lìa tập và chứng diệt. Hành trình đó được gọi là đạo đế.

Tôi cố ý tôi xài trở lại, nghĩa là tôi cố ý tôi quay quanh, quay quẩn trong 4 đế cho nó dễ nhớ. Đạo đế là hành trình nhìn lại cái khổ lìa cái tập, chỉ vậy thôi.

Ngày xưa mình còn là phàm hoặc còn A Na Hàm đó thì mình còn có chỗ mình thích nhưng mà lên đến quả vị La Hán rồi là vị đó không còn 1 mảy may, 1 tí ti nào để mà gọi là thích trong hiện hữu nữa. Bởi vì vị đó thấy dù chỉ là tồn tại trong 1 sát na cũng là khổ 1 sát na, cái thấy rất ráo. Và trong kinh Đức Phật Ngài dùng hình ảnh mình thấy hơi nặng đó, đó là cái thân người, Ngài nói là dù cho 1 miếng phân người dính trên cái đầu que gỗ ta nói rằng nó vẫn là đáng ghét, đáng chán. Tôi hoàn toàn đồng ý, tôi rất đồng ý. Phân người dù nó là 1 đồng 5kg hay nó là 1 tí ti khoảng chừng 3g, 5g mà nó dính trên cái đầu tăm xia răng thì nó vẫn là phân người thôi. Thậm chí nói ra nó mất vệ sinh, không có khiêu thẩm mỹ, cây tăm xia răng mà mình thấy trên bàn mình hoang mang không biết cây tăm này của mình hồi nãy mình để hay ai để là mình đã thấy ghét rồi, mà đang hoang mang đó nha, 50-50, maybe, hình như vậy, hình như vậy. Mà ở nhà bây giờ có tới 4 người, có chắc không ta? Chỉ cần mình tự hỏi có chắc không ta là bắt đầu mình cây tăm xia răng đó rồi. Mà cây tăm xia răng nó là cái gì mà dữ vậy, nó chỉ là cây tăm xia răng, nó chỉ chọt vô trong răng lấy ra thôi chứ nó đâu phải phân người mà mình cũng ón như vậy.

Ở đây cũng vậy, 1 người đã thấm thía cuộc sanh tử trầm luân rồi thì 1 tí ti hiện hữu nó cũng là 1 cái gì đó rất đáng chán chường ngán ngẩm. Nhớ nha!

Bữa hôm mình học qua 7 thức trú có nghĩa là có những chúng sinh, ở đây tôi không giải thích nữa, tôi mệt quá rồi, nó y chang như bữa hôm thôi, có những chúng sinh trong các cõi giống nhau ở tâm đầu thai nhưng mà nó khác nhau ở hình tướng. Nếu không giải thích thì bà con không hiểu đó là cái gì. Vd như có những chúng sinh thân sai biệt mà tướng sai biệt. Tướng ở đây là tâm đó, mà tâm là gì ta? Chính là tâm đầu thai, còn có sách thì họ không để tâm đầu thai mà họ để là tâm hữu phần 1:36:34. Nhưng ai là người học A Tỳ Đàm thì phải biết cái này. Chúng ta đầu thai bằng tâm nào thì sau khi có mặt trong cảnh giới đó thì tâm hữu phần của mình nó cũng chính là loại tâm mà mình đã đi đầu thai. Rồi mai này mình mệnh chung mình cũng mệnh chung bằng cái tâm đó. Ở đây người không học A Tỳ Đàm thì chắc chết tôi, tôi phải giải thích tâm hữu phần là cái gì thì cũng mệt à.

Khi các vị có 1 tâm thiện ác xuất hiện thì nó đã kín đáo tạo ra 3 thứ tâm sau đây, đó là tâm đầu thai, tâm hữu phần và tâm mệnh chung cho kiếp sống nào đó. Bây giờ vd tôi đi lạy Phật, thì cái động tác lạy đó nó kín đáo tạo ra 1 cái tâm đầu thai về cõi lành, vd cõi người chẳng hạn. Thì khi tôi đầu thai về cõi đó, vd tôi đầu thai bằng tâm đại quả. Bây giờ tôi làm thiện bằng tâm đại thiện, nhưng nó kín đáo nó tạo ra tâm đại quả hợp trí thọ hỷ vô trợ, nó tạo ra thôi. Nói sâu quá mấy người nói ngập chết luôn. Tức là tôi làm thiện bằng cái tâm nào đó thì cái tâm đó nó sẽ tạo ra 1 cái tâm đầu thai cho tôi vào cõi người kiếp kế này nè.

Và cái tâm đầu thai đó nó đưa tôi vào cõi người, và đồng thời những lần tôi ngủ, những lần tôi ngất xỉu tôi cũng xài lại cái tâm đó, cái tâm mà tôi đã đi đầu thai. Rồi mai này tôi tắt thở tôi cũng tắt thở bằng cái tâm đó. Đó là giải thích đại khái như vậy thôi, hơn nữa học A Tỳ Đàm chứ còn khơi khơi trong mấy phút này mà giảng cho hiểu được ngũ phần là cái gì thì cũng mệt nha. Thì cái tướng sai biệt ở đây cái tướng này nó chỉ cho cái tâm đầu thai. Tâm đầu thai nó cũng chính là loại tâm hữu phần này, cho nên nói cái nào cũng đúng hết.

Thì có những chúng sinh trong đời này nguyên cái cõi bao la vậy đó nó đều đi đầu thai bằng loại tâm giống nhau. Nhưng có những cái cõi mà chúng sinh trong đó có 1 nhóm người giống nhau, giống nhau 1 nhóm khác nhau 1 nhóm. Vd như trong cõi người tỷ tỷ người đi thì số người đầu thai bằng tâm tam nhân có 1 ít, rồi số người đầu thai bằng tâm nhị nhân, tâm vô nhân có 1 ít, mỗi nhóm

có 1 ít vậy đó, nó làm nên 7 tỷ người trên hành tinh này. Chưa kể có những loài bàng sinh trên trái đất này nữa, cho nên trái đất này nó mệt lắm mình không có nói được.

Ở những cõi khác, vd như ở cõi trời chẳng hạn, có nhiều cõi là chúng sinh đi đầu thai bằng 1 loại tâm giống nhau, nhưng hình tướng, hào quang, thân tướng, kích thước khác nhau chút chút nha. Nhưng có những trường hợp, có những cảnh giới cái tâm đầu thai khác nhau mà thân tướng cũng khác nhau. Rồi có những cảnh giới tâm đầu thai không giống nhau mà hình tướng cũng khác nhau. Nhớ nha! Tổng cộng lại ở đây có 9 trường hợp.

1) Trường hợp 1: Thân không giống nhau, thân sai biệt nhưng tâm đầu thai thì giống nhau. Trong đây có nói luôn 1 số loài người, 1 số chư thiên, 1 số các đọa xứ.

2) Trường hợp thứ 2: có những chúng sanh có những cõi thân khác nhau nhưng tâm đầu thai giống nhau, giống như là Phạm Chúng Thiên. Phạm Chúng Thiên là sao? Trên tầng sơ thiên có 3 cõi: cõi Phạm Phụ, Phạm Chúng, và Đại Phạm. Nghĩa là bất cứ ai đắc sơ thiên, lúc chết mà còn giữ được sơ thiên đó thì sanh về tầng này. Mà cái ông sơ thiên yếu xìu ông sanh làm Phạm Chúng Thiên, cũng là Phạm Thiên nhưng mà làm dạng tùy tùng, cái ông cũng sơ thiên mà cái thiên nó mạnh, trí mạnh, định mạnh thì ông sanh tầng cao hơn đó là tầng Phạm Phụ, tức là mây ông assistant ở trên tầng sơ thiên, còn ông nào mạnh nhất, trí mạnh, định mạnh, cái gì cũng mạnh thì ông sanh lên tầng cao nhất đó là tầng Đại Phạm Thiên. Ở đây mình mới biết Phạm Chúng là cái gì.

Tiếp theo là những loài hữu tình thân giống nhau mà tâm đầu thai khác nhau đó là chư vị Phạm Thiên ở cõi Quang Âm. Quang Âm thiên có nghĩa là sao? Tiếng Phạn là Abhassara có nghĩa là những vị này khi nói chuyện, abhassa là hào quang, sara đây có 2 nghĩa, có âm thanh nhưng cũng có nghĩa là tia, luồng, làn. Không biết các vị có nghe chữ tia không ta, tia, luồng, làn. Tia ánh sáng, luồng ánh sáng, làn ánh sáng là sara. Có nghĩa là khi họ nói chuyện cái miệng họ hào quang nó tràn ra tủa ra ngoài đó từng tia, từng luồng, từng làn ánh sáng đó gọi là quang âm thiên.

3) Trường hợp thứ 3 là có những trường hợp chúng sinh thân giống nhau, kích thước hình dáng giống nhau mà tâm đầu thai không giống nhau, đó là chư Thiên ở cõi tịnh cư. Là ai ta? Tức là trên tầng Phạm Thiên cõi sắc giới ngũ thiên có 5 cõi rất là đặc biệt. Gọi là đặc biệt là sao? Tức là các cõi kia luôn luôn có sẵn ở đó, còn cõi Tịnh cư Thiên thì nó hơi đặc biệt chỗ vậy. Có nghĩa là khi lâu quá không có chư Phật ra đời thì dân số trên đó chỉ có giảm chứ không có tăng, nó giảm đến mức nào đó thì nó không còn nữa, không biết nói trong room hiểu không? Trong kinh nói rằng có nhiều khi 1 ngàn đại kiếp không có Phật ra đời, 50 ngàn đại kiếp, 50 tỷ đại kiếp, 500 tỷ đại kiếp, 5000 tỷ đại kiếp, 5 triệu tỷ đại kiếp, 5 tỷ tỷ đại kiếp không có Phật ra đời, để sợ chưa.

Vì sao nó nhiều như vậy? Bởi vì nó có trường hợp là 1 a tăng kỳ đại kiếp không có Phật ra đời, mà các vị tưởng tượng 1 tỷ tỷ có nghĩa là 18 con số 0, còn cái này con số a tăng kỳ là 140 con số 0, các vị tưởng tượng coi nó bao nhiêu tí nha. Tuổi thọ tổng cộng của 5 cõi này chỉ có 31 ngàn đại kiếp thôi, cho nên vd như đời Phật Vipassi bên Bắc tông kêu là Tỳ Bà Thi. Phật Tỳ Bà Thi cách trái đất của mình trước Đức Phật Thích Ca ra đời là 91 đại kiếp. Những vị đệ tử của Phật Tỳ Bà Thi đắc A Na Hàm quả và sanh về Tịnh Cư Thiên thì bây giờ họ mới có mấy tuổi à, họ mới có 91 tuổi thôi, mà trong khi tuổi thọ thật sự của họ là tới hàng ngàn lặn. Họ mới qua 91 tuổi, còn những vị đệ tử của Đức Phật Thích Ca Mâu Ni về trên bây giờ họ mới vừa lên thất thì đây thôi.

Nhưng mà theo như trong kinh nói sau khi Phật Di Lạc ra đời rồi trái đất này bị hủy hoại mất. Trải qua 1 thời gian là 1 a tăng kỳ đại kiếp có nghĩa là 1 con số 1, 140 con số 0 tức là 10140 đại kiếp không có Phật ra đời. Lúc đó dân số trên 5 cõi tịnh cư này chỉ có giảm chứ không có tăng, là vì sao? Là vì phải có chư Phật ra đời mới có người chứng Thánh để sanh về đó. Còn đặng này chư Phật không ra đời cho nên những vị A Na Hàm trong đó cứ lần lượt Niết Bàn, lần lượt Niết Bàn, lần lượt Niết Bàn, và cuối cùng không còn vị nào hết. Thế là cái cõi đó khi không còn ai thì tự nhiên nó biến mất chứ nó không thể nào mà nó vườn hoang nhà trống kiểu mà tiêu thổ kháng chiến là không có. Kiểu trống lủng vậy đó rồi chờ mấy cha ra ở tiếp là không có, mà cái này không có người ở là tự động nó biến mất.

Đó là Tịnh Cư Thiên.

Tiếp theo là có những loài không có tâm thức mà chỉ có hình tướng, đó là Vô Tướng Thiên. Là sao ta? Là có những vị đắc tầng thiên thứ 5 là tầng thiên ngũ thiên sắc giới, 1 ngày đẹp trời kia vị này

thấy rằng hễ còn có tâm thức là còn có phiền phức, còn có suy tư, còn có cái để biết, còn có cái để ngắm ngời, còn có cái để bận tâm, còn có phải thiên định rồi hỷ lạc thì thấy phiền quá đi. Bây giờ ước gì đừng có tâm là hay nhất, nên vị này với năng lực của 1 vị tứ thiên sắc giới, vị này nguyện rằng tôi sẽ sanh về cõi nào không có tâm thức. Cõi đó có tuổi thọ là 500 đại kiếp trái đất. Điều đặc biệt là khi vị ấy từ trần ở cõi người trong tư thế nào thì sanh về trên đó cũng là 1 bức tượng bằng vàng có tư thế y chang như tư thế nằm chết dưới cõi người. Tức là vị đó đang nằm ngủ rồi tịch thì lên trên đó là 1 bức tượng vàng nằm im ru suốt 500 đại kiếp. Vị đó đang đứng mà bị chết thì trên đó là bức tượng đứng, rồi đang ngồi mà bị chết dưới đây nè thì lên trên là bức tượng ngồi. Có nghĩa là chết dưới đây trong tư thế như thế nào nó giống như là viện bảo tàng mà toàn bằng vàng không. Trong kinh nói kích thước của nó tượng nào tượng nấy mấy chục ngàn tấn, theo trong kinh mô tả nó cao tính bằng cây số, tính bằng do tuần. Cho nên trên đó nó là viện bảo tàng lớn nhất vũ trụ. Riêng mỗi bức tượng là lên tới mấy trăm ngàn mấy triệu tấn. Bây giờ lên đó mình khiêng được cái đó về đây là mình giàu to.

4) Tiếp theo là cõi vô sắc. Có nghĩa là những chúng sanh họ đắc thiên sắc giới rồi họ cảm thấy nhàm chán, họ không muốn dây dưa với sắc pháp nữa, không muốn dây dưa với vật chất nữa, họ mới bèn tu tập các đề mục vô sắc mà tôi đã nói quá nhiều lần trong tuần lễ vừa qua nên không muốn nói nữa, không muốn nói nữa, quá mệt rồi.

Như vậy thì ngưng ở đây bây giờ xin hỏi bà con còn đúng 15 phút, bây giờ mình ngưng hay đến tuần sau mình học tiếp. Tuần sau dứt khoát là học cho hết nha. 1 người thì nghỉ đi sư, 1 người thì tiếp đi sư. Bây giờ tôi thấy cái nào nhiều, ai nghỉ thì tôi thấy nhiều hay là tiếp nhiều, để tôi coi cái nào nhiều tôi sẽ theo cái đó, bây giờ mình còn 15 phút. Rồi tiếp theo.

9 PHÁP CẦN PHẢI ĐOẠN TRỪ

Chỗ này nó sâu kinh dị, nó sâu dữ lắm, là 9 ái căn. Ái căn ở đây tiếng Pali là tanhamulaka. Thêm bản Pali là (Pali)

Do tham ái mới có tâm cầu

Do tâm cầu mới có như ý (được như ý)

Do có được cái này cái kia nó mới có sự sà n lọc phân tích

Mà do sà n lọc phân tích

Do duyên ái mới có tâm cầu

Bây giờ mình muốn giải thích cái này mình phải quay lại giáo lý Duyên Khởi nha, là nó hơi nhàm chán 1 chút.

Do vô minh trong 4 đế, do không biết mọi thứ là khổ nên người ta mới thích cái này thích cái kia mà những cái họ thích đều là thích trong khổ. Do thích trong khổ người ta tiếp tục đầu tư cái khổ mới, bằng cách nào ta? Vì không hiểu mọi thứ là khổ nên mới thích cái này cái kia. Có thích mới có tạo nghiệp chứ. Tại sao tôi đi câu cá, tại sao tôi đi săn bắn, tại sao tôi đi đánh bài, tại sao tôi uống rượu, tại sao tôi nghiện ngập chích hút? Tại sao tôi bla bla ...? Là bởi vì tôi không biết có mặt là khổ cho nên tôi thích tùm lum. Mà khi tôi thích tùm lum tôi tạo đủ nghiệp thiện ác hết thì tôi mới tiếp tục tạo ra mầm tái sinh, mầm đầu thai cho kiếp sau đời khác.

Cho nên ở đây không bắt đầu bằng vô minh mà bắt đầu từ ái. Mà tôi đã nói không biết bao nhiêu lần rồi cái vòng tròn Duyên Khởi là vòng tròn khép kín, nó giống như cái niềng xe đạp vậy đó. Có nghĩa là mình bắt đầu từ chỗ nào cũng được hết đó. Bởi vì dòng sanh tử luân hồi nó là sự tiếp nối của thiện ác buồn vui cũng đúng, mà nói rằng dòng luân hồi nó là 1 cái dòng chảy tiếp nối giữa nhân và quả cũng không sai là sao? Là do nhân sanh tử tôi mới có quả sanh tử, tức là thân sanh tử đó. Do nhân sanh tử nó mới có thân sanh tử. Trên cái thân sanh tử nếu tôi không có thành Thánh mà tôi tiếp tục tôi làm phàm, tôi lại gieo cái nhân sanh tử mới thì tôi lại có thân sanh tử nữa. Cho nên bây giờ nói dòng sanh tử bắt đầu từ đâu thì tôi nói ở đâu cũng được, tôi nói từ quả cũng được, tôi nói từ nhân cũng được. Bởi vì tôi đam mê trong quả có nghĩa là tôi tạo ra cái nhân sanh tử mới. Mà có nhân sanh tử tôi mới có thân sanh tử, mà tôi đam mê trong cái thân sanh tử tôi bèn có thêm thân sanh tử mới, cứ như vậy nha.

Cho nên ở đây không bắt đầu từ vô minh mà bắt đầu từ ái cũng không sai bởi vì nó là 1 vòng tròn khép kín, ở điểm nào cũng có thể là điểm bắt đầu và là điểm kết thúc được hết. Thì ở đây do duyên

ái có nghĩa là do thích tầm lum nên nó mới kiếm tìm. Thì chúng ta thấy là chúng ta tiếc chúng ta không có nhiều thời giờ để học thêm cái này. Do thích tầm lum nên có kiếm tìm là sao? Là tôi, tôi mê trong cảnh dục, quý vị mê trong cảnh thiền, thích thiền thì đi tu thiền để về trên cõi Phạm Thiên. Còn tôi thích trong dục thì tôi lại chia ra thành 2 trường hợp. Thích dục mà tôi lại biết tu thì tôi lại tu hành thập thiện, tôi về cảnh trời cảnh người để tôi hưởng dục. Còn nếu mà tôi thích dục mà tôi lại làm toàn điều ác thì tôi làm trùng, làm đế, sâu bọ, ruồi, muỗi, trâu, heo, chó, ngựa để tiếp tục hưởng dục trong môi trường thấp kém.

Như vậy thì chính cái ái nó dẫn đến tầm cầu là như vậy đó. Có nghĩa là do cái thích của tôi, thích kiểu nào thì tôi mới đi tìm cái muốn tương ứng. Đó gọi là ái duyên tầm cầu. Do tầm cầu mới có lợi đắc, có nghĩa là gì? Có tìm thì mới có được chứ không tìm thì sao mà được. Từ cái chỗ mình được cái này được cái kia nó mới có phân biệt, là sao ta? Là do cái phước xưa bây giờ mình sanh ra mình mới có thân người, đúng chưa? Mà từ cái chỗ thân người bắt đầu là hễ nam thì thấy mặc cái này hay nè, nữ thì thấy mặc cái này hay nè. Tự nhiên à, tự nhiên đến cái tuổi nào đó con gái bắt đầu nó thích chơi búp bê, nó thích làm mẹ, nó thích làm chị, nó thích đóng vai trò thiên chức của 1 phụ nữ. Còn con trai đến cái tuổi nào đó tự nhiên thích làm anh hùng ngay cả trò chơi điện tử nó cũng thích làm anh hùng. Nó thích chơi trực thăng, chơi xe tăng, chơi bắn súng. Còn con gái thích búp bê, thích đeo nơ, thích lược, thích khăn, thích dầu thơm, bla bla... Chính vì nó có được nó mới có phân biệt. Mà do phân biệt thì tham nó lại sanh, từ chỗ tham nó đi tìm, tìm rồi bắt đầu mới có, có rồi mới bắt đầu có phân biệt. Mà khi nó có phân biệt, 1 lần nữa tham nó trỗi lên. Nó làm cái vòng lẩn quẩn, tức là kỳ không là ông kỳ đà, kỳ đà là cha các kè, các kè là mẹ kỳ không.

Thì bắt đầu khi nó phân biệt là bắt đầu nó thích, vd như thuở nào mình còn nhỏ mình đâu có biết cái gì, đâu có biết nam nữ nó khác nhau cái gì. Nhưng mà lớn lên, à hồi nhỏ lúc mà cái tuổi nào đó mình có thể cởi sạch ra mình đi tắm mưa chung mình thấy không có kỳ. Rồi chung vô bụi chơi trò con nít nhà chòi, rồi bán hàng rồi xuống sông tắm, hái trái trên cây, tất cả những chuyện đó mình làm 1 cách hồn nhiên mình không biết nó với mình khác nhau cái gì. Nhưng mà bắt đầu khi mình có phân biệt, bắt đầu có thích rồi đó, biết xài cái này, biết ăn cái này, uống cái này, biết thích con nhỏ này, thích thằng này là bắt đầu nó mệt rồi đó. Tham dục nó sanh 1:55:00, mà có tham dục bắt đầu có chấp thủ, có nắm níu, có nắn ná. Thủ trước ở đây có nghĩa là nắm níu, nắn ná. Có nghĩa là cái thích nhẹ có nghĩa là cảm tình thôi, khoái khoái, còn qua tới cái ôm chặt là thua rồi, qua tới ôm chặt là lên tới chấp thủ rồi, ái duyên thủ là chỗ đó.

Do chấp thủ nó mới sanh ra chấp trì, chấp trì có nghĩa là bắt đầu gìn giữ, giữ trong lòng, vd giữ trong giá cả đời sống, giữ trong lòng là giữ ra tới đời sống, rồi bắt đầu nó mới có buồn xin. Xan tham đây có nghĩa là buồn xin. Ở đây định nghĩa ganh tỵ và bòn xén rất là dễ nhớ.

Ganh tỵ là không muốn người ta được cái gì, bòn xén hay bòn xin là không muốn mình bị mất cái gì. Khi mình thích thì bắt đầu mình ôm chặt. Khi ôm chặt thì bắt đầu mình mới có cái ý gìn giữ, có ý gìn giữ là bắt đầu nó nảy ra cái gọi là buồn xin. Từ cái buồn xin bắt đầu mới dùng các ngụy biện pháp. Mình buồn xin mình sợ mất, muốn giữ mà sợ mất mới dùng các biện pháp. Các biện pháp ở đây nó gồm có quan điểm, chính trị, quân sự, văn hóa, binh khí, miệng lưỡi, nói dóc, nói đâm thọc, cãi cọ lung tung, chấp trượng, chấp kiết, tranh tụng, tranh luận tương phản, ly gián, vọng ngôn và các ác pháp khác hoặc bất thiện khác cùng khai sinh.

Có nghĩa là khi thích bắt đầu nó tìm cách giữ, mà muốn giữ nó chúng ta phải áp dụng 1 tỷ biện pháp để giữ. Từ đó cội nguồn của bao nhiêu cái ác cũng từ đây mà ra. Nói vắn tắt là như vậy nha. Cội nguồn của bao nhiêu cái ác cũng từ đây mà ra, có điều các vị nghĩ kỹ lại nếu mà nói cho rõ ráo thì đời sống này nó là thiện và ác. Cái ác nó đã có bao nhiêu thứ trong đó, có người tham nhiều, có người sân nhiều. Cái người sân nhiều họ cũng có tham, cái tham của người sân nhiều nó không giống của người tham nhiều. Các vị nghe kịp không?

Cái người sân nhiều, si nhiều, tham nhiều, ai cũng có tham hết mà cái tham của mỗi người mỗi kiểu. Cái sân của 3 hạng này, hạng nào cũng có sân hết, nhưng mà sân của mỗi hạng mỗi kiểu. Si cũng vậy hạng nào cũng có si hết đó nhưng cái si của người tham nhiều nó không giống cái si của người sân nhiều. Cái này trong chú giải nói, chú giải bộ Nhất Kỳ. Đúng ra chẳng có kinh nào cần nói mà tôi nói cho bà con tin nha, bộ Nhất Chi Vakkarana nói như vậy đó.

Có nghĩa là chính vì chúng sanh trong đời có khuynh hướng sai biệt nhau, cái thiện cũng khác nhau. Hồi nãy tôi nói cái ác có người tham nhiều, có người sân nhiều, có người si nhiều. Trong cái đám tham nhiều nó tới thiên hình vạn trạng, tham là tham cái gì, tham kiểu gì và tham bao nhiêu. Sân cũng vậy, sân là họ ghét cái gì, ghét kiểu gì và ghét bao nhiêu, mức sâu nặng nó tới đâu. Si cũng vậy, phóng dật và hoài nghi của họ là họ nghi cái gì, nghi kiểu nào và nghi bao nhiêu. Chính vì 3 ác pháp này nó không giống nhau cho nên cái tham sân si của mỗi người cũng khác nhau.

Tiếp theo trên nền tảng ác pháp khác nhau thì thiện pháp cũng khác nhau. Người sân nhiều thì thiện pháp của họ nó cũng không giống người tham nhiều. Đó, đọc cái này mới đặc biệt nha. Vd như có những người đức tin mạnh, có người tin tấn mạnh, có người niệm mạnh, có người định mạnh, có người tuệ mạnh. Rồi nó có 1 cuộc kết hợp rất là ngoạn mục và vô cùng phức tạp đó là đức tin mạnh mà tham cũng nhiều, rồi định mạnh mà tham cũng nhiều, rồi trí tuệ mạnh mà sân cũng nhiều, trí tuệ mạnh mà tham cũng nhiều. Nó quá trời các vị ai mà giỏi toán thì tự làm nguyên 1 cái diagram rất là thú vị. Có nghĩa là ác pháp của mỗi người nó có thiên hình vạn trạng và từ đó nó là cái nền cho thiên hình vạn trạng của thiện pháp. Và chưa hết đâu quý vị, chính cái thiên hình vạn trạng của thiện pháp nó lại tiếp tục làm nền cho cái thiên hình vạn trạng của ác pháp. Các vị trong room có nghe kịp không ta? Tức là chính cái rắc rối của ác pháp nó làm nền cho thiện pháp rắc rối thêm. Mà cái rắc rối thiện pháp nó lại tiếp tục làm nền cho cái rắc rối của ác pháp, hai cái này nó nuôi nhau cho nên dòng luân hồi đáng sợ là sợ chỗ đó đó.

Tôi ngày xưa tôi chỉ là người tánh nóng thôi, nhưng mà tôi rất là rộng rãi. Sau này có ai đó dắt dẫn tôi theo đạo, tôi là người đức tin rất là mạnh. Cho nên tánh tôi rất là nóng nảy nhưng mà đức tin của tôi rất là mạnh, mà tôi tánh tình rất là rộng rãi. Còn cái cô kia tánh cô rất là mát, nhưng mà tham thì nhiều mà cô rất là bủn xỉn. Biết đạo, đức tin của cô, cô coi cái niềm tin không quan trọng bằng mát tiền, vd như vậy. Quý vị thấy ghê chưa? Tức là ngay khi chuyện gặp nhau trong cửa chùa là mỗi người có 1 kiểu, có người đức tin nhiều, có người đức tin ít, có người bủn xỉn, có người rộng rãi, có người nóng tính, có người mát tính. Ai từng nấu ăn là 1, ai giỏi hóa học là 2, các vị thấy bất cứ sự pha trộn nào, hoặc ai biết chút ít về hội họa đó, quý vị sẽ thấy $a+b$ nó ra c mà $c+a$ nó ra f , mà f cộng ngược trở lại b nó ra d , mà $d+b$ nó ra $lmnopqrstuv$. Có nghĩa là cứ cộng đi, các vị cứ lấy màu xanh cộng với màu tím nó ra màu x , lấy màu x cộng ngược lại màu xanh nó ra màu y , rồi lấy màu y cộng màu x nó ra màu fl .

Thì cơ tánh chúng sanh cũng vậy đó, do ái nó dẫn đến tầm cầu, ái sai biệt nó mới dẫn đến tầm cầu là cái thích không giống nhau nó mới dẫn đến kiếm tìm không giống nhau. Mà kiếm tìm là kiếm tìm cái gì, kiếm tìm kiểu nào và kiếm tìm ở mức độ bao nhiêu, sâu nặng, đậm nhạt như thế nào. Rồi do kiểu kiếm tìm nó dẫn đến cái chuyện mình được cái gì, ở đây là lợi đắc đó. Từ cái chỗ có được nó dẫn đến sự phân biệt, mà từ chỗ có phân biệt nó mới dẫn đến cái chuyện mình thích thú. Mà kiểu phân biệt của mỗi người khác nhau. Người có trình độ kiểu phân biệt của họ nó khác. Vd mình tạm vd 1 cái kiểu vd rất dễ hiểu làm, vd như bây giờ mình thấy 1 người có kiến thức về thuốc nam, họ bước vào khu vườn, họ thích cái cây đó ngoài cái chuyện nó cho hoa đẹp trái ngon, họ còn chú ý đến khía cạnh dược tính của nó nữa, yeah, họ chú ý đến khía cạnh dược tính của nó. Còn người mù tịt về thuốc nam, mù tịt về cây cỏ, dược thảo thì họ chú ý khía cạnh gì? Cái cây cái trái nó ngon, rồi còn có người chú ý cái hoa nó đẹp, nó thơm. Các vị thấy dễ sợ chưa? Trước 1 cái cây mà 1 người chú ý, có người chỉ coi nặng cái chuyện là nó chữa được bệnh gì, có người coi nặng chỗ trái nó ngon hay không, có người chú ý cái hoa nó có thơm hay không? Nó có đẹp hay không? Chung có lâu hay không? Dễ sợ chưa?

Cho nên từ cái chỗ đó, từ đó nó mới sanh tâm phân biệt, phân biệt mới sinh ra cái thích, rồi từ thích mới sanh ra ôm ấp, nắm níu, nắm ná. Rồi từ chỗ nắm níu, nắm ná đó nó mới lòi ra bao nhiêu là cái ích kỷ, bủn xỉn, ôm chặt, rì cứng rồi bằng cách bảo vệ cái mình có bằng vô lượng phương tiện mà trong đó kiểu tốt thì ít, kiểu xấu thì nhiều, chà đạp người khác, lấy máu lệ người khác để làm hàng rào cho cái mình có. Từ đó bao nhiêu máu lệ cuộc đời cũng từ đây mà sinh ra.

Cho nên trong bài kinh Đế Thích sở vấn, vua trời hỏi Thế Tôn vì đâu mà chúng sinh đời đời tương tranh, đời đời mâu thuẫn và xung đột không thể có hòa giải. Đức Phật dạy lý do rất nhiều nhưng có thể nói gọn lại cho dễ nhớ và dễ hiểu đó là bủn xỉn và ghen ty. Bủn xỉn là không muốn mình mất cái

gì và ganh tỵ là không muốn người ta được cái gì. Chỉ vì quan điểm được mất này, chỉ vì quan điểm bỉ thử ta và người này nè, chỉ vì quan điểm ta và người; được và mất nó đã tàn phá tình thân giữa muôn loài lẽ ra phải rất mực thương nhau vì cùng chung 1 chảo dầu sanh tử. Vì cùng 1 thời là vợ chồng, con cái, bè bạn, từng 1 thời hy sinh mạng sống cho nhau, từng 1 thời là vui khi thấy nhau vui, buồn khi thấy nhau buồn, từng 1 thời chia sẻ cái sống và cái chết trên rừng sâu biển cả, sa mạc, núi cao, rừng thẳm, ấy vậy mà sau bao kiếp luân hồi mỗi người đi 1 nẻo, tình xưa nghĩa cũ phai phôi nhạt nhòa, nhìn nhau bằng cặp mắt chia rẽ phân biệt. Từ cái thích cái ghét, cái thiện cái ác của mỗi người mà đã dựng lên bao nhiêu là bức tường ngăn cách, rồi từ đó bao nhiêu là tường lũy biên giới, bao nhiêu là giới tuyến để anh đầu sông em cuối sông.

Ok gặp lại các vị ngày chủ nhật, chúc các vị 1 ngày vui, 1 đêm đẹp nhiều mộng lành.

**XIN LƯU Ý:
ĐÂY CHỈ LÀ BẢN CHÉP NHÁP
CHƯA ĐƯỢC SỬ GIÁC NGUYÊN HIỆU ĐỈNH.
QUÝ PHẬT TỬ TẠM THỜI CÓ THỂ DÙNG LÀM
TÀI LIỆU NGHIÊN CỨU CHO RIÊNG MÌNH.
XIN TRÁNH IN ẮN PHỔ BIẾN.**

www.toaikhanh.com